

Fødevarestyrelsen, september 2010

Redegørelse og anbefalinger

Fødevarestyrelsens indberetning og rapportering om dyreværns-mæssige data

Processer, støtteværktøjer og organisatoriske forhold

1. Sammendrag	3
2. Indledning og afgrænsning	6
3. Indberetning af dyrevelfærdsdata og de dertil knyttede støtteværktøjer	6
3.1 Beskrivelse af registrering af veterinære kontroldata fra kontrolbesøg samt af ”virksomhedsoplysninger” til brug ved kontrol	7
3.1.1 Forløb af et kontrolbesøg i praksis	7
3.1.2 Udfyldelse af tjekskema og kontrolrapport	9
3.1.3 Udstedelse af kontrolrapport	10
3.1.4 Registrering af data fra kontrolrapport og tjekliste	11
3.1.5 Registrering af kontroldata i den rigtige database	12
3.1.6 Registrering af oplysninger om den enkelte ”virksomhed”	13
3.1.7 Registrering af forskellige sager på den enkelte ”virksomhed”	14
3.1.8 Anvendelsesområdet for håndskrevne veterinære kontrolrapporter og manuel registrering af data	14
3.2 Udtræk af rapporter med kontrolresultater	15
3.2.1 Crystal Report	15
3.2.2 Brug af populationslister til udtræk	16
3.2.3 Fejlrapporter	17
3.2.4 Bestilling og brug af udtræk	18
3.2.5 Udvikling af nye rapporter og kvalitetssikring af rapporter	18
3.3. Procedurer ved indberetning af kontrolresultater til brug ved udarbejdelse af dyrevelfærdsrapport i 2008 mv.	20
3.3.1 Data vedrørende transport og slagteri	20
3.3.2 Data vedrørende kontrol af besætninger	23
3.3.3 Regionernes og Kødkontrollens procedurer	24
3.4 Fødevarestyrelsens revision af kontroldata for 2008 og 2009	24
3.4.1 Fødevarestyrelsens kvalitetssikring af kontrolresultater for dyrevelfærdskontrollen 2008 og 2009	24
3.4.2 Særligt om vold mod svin	28
3.5 IT-løsninger	33
3.5.1 Én database i stedet for 12	33
3.5.2 Nyt kontrolobjektregister (KOR)	33
3.5.3 Nyt Kontrolsystem og digitalt tilsyn (DT) på veterinærområdet	34
3.5.4 Datavarehus	35
3.6 Plantedirektoratets procedure vedrørende håndtering af kontroldata	36
3.6.1 Procedurebeskrivelse	36
3.6.2 Fødevarestyrelsens håndtering af Plantedirektoratets kontroldata i relation til udarbejdelse af dyrevelfærdsstatistikken for 2010	37
4. Organisatoriske forhold	38
4.1. Dyreværnsarbejdets organisering ultimo 2010	38
4.2. Udviklingen i dyreværnsarbejdets organisation	38
4.3. Anbefalinger på det organisatoriske område	41

1. Sammendrag

Denne redegørelse tager sit udgangspunkt i de fejl og mangler, der viste sig ved Fødevarestyrelsens rapportering vedrørende slagmærker hos svin, oplyst i forbindelse med samråd i Folketingets Udvalg for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri den 23. juni 2010.

Det fremgår af redegørelsen, at fejl i afrapportering af Fødevarestyrelsens kontroldata på dyrevelfærdsområdet skyldes en lang række faktorer, herunder et utidssvarende dataindsamlings- og databehandlingssystem, utilstrækkelig IT-understøttelse, uhensigtsmæssige procedurer og betydelige fejlmuligheder i anvendelsen af procedurerne.

Undersøgelsen i forbindelse med udarbejdelse af redegørelsen har vist, at der i forbindelse med generering af kontroldata fra besætninger og i forbindelse med transport til slagteri eller over samlesteder, samt på slagterier, er afdækket en række mulige fejlkilder, som det er nødvendigt at adressere fremover, for at opnå et retvisende resultat.

For **besætningskontrollen** kan der peges på, at især den tekniske side lader meget tilbage at ønske. Således baseres kontroldata på håndskrevne kontrolrapporter, mens der på fødevarerområdet anvendes digitalt tilsyn.

Endvidere komplicerer en uhensigtsmæssig databasestruktur med mange databaser indtastning af data på tværs af organisationen, hvilket medfører mulighed for fejl og mangler i opsamling af data.

Hertil kommer, at kontroldata fra besætningskontrollen opsamles gennem indtastning i et journalsystem (Scan Jour), som ikke er egnet til en sådan dataopsamlingsopgave, og som ikke IT-mæssigt understøtter opgaven med at indtaste data, f.eks. med fejlmeddelelser.

Resultatet er, at kontroldata går tabt eller forvanskes, når de udtrækkes med henblik på afrapportering, f.eks. til den årlige dyrevelfærdsrapport.

Den del af dyrevelfærdskontrollen, som omfatter besætningskontrol med landbrugsdyr og heste ("5%-kontrollen") er - bortset fra besætninger med slagtekyllinger og fjervildt - fra juli 2010 overgået til Plantedirektoratet, og alle kontroldata på området registreres nu i Plantedirektoratets database.

Imidlertid varetager Fødevarestyrelsen fortsat en række andre veterinære kontrolområder, hvor det er nødvendigt at optimere dataindsamling og mulighed for korrekt afrapportering. Redegørelsen fremkommer med en række konkrete anbefalinger herom, herunder bl.a. indførelse af digitalt tilsyn som besluttet i veterinærforliget.

Kontroldata på dyrevelfærdsområdet vedrørende **dyr, der transporteres til slagning og over samlesteder**, er blevet indrapporteret til Fødevarestyrelsens hovedkontor i form af kopier af meddelte politianmeldelser, påbud og indskærpelser. I hovedkontoret er sagskopierna brugt ved den årlige opgørelse af resultaterne af velfærdskontrollen, hvor data optælles manuelt. Det anvendte

afrapporteringssystem forudsætter imidlertid disciplin med hensyn til indsamling og indsendelse af samtlige relevante oplysninger til hovedkontoret.

Også her har undersøgelsen afdækket en række uregelmæssigheder, som samlet set har ført til fejl i afrapporteringen af kontrolresultater.

En øget digitalisering i indsamling og håndtering af data forventes også på dette kontrolområde at ville mindske risikoen for fejlrapportering væsentligt.

I forbindelse med undersøgelsen har Fødevarestyrelsen særligt vurderet baggrunden for de foreløbige tal for oplysninger om **forekomsten af politianmeldte slagmærker hos svin i 2009** under et samråd i Folketingets Fødevareudvalg i juni 2010.

Undersøgelsen har vist, at disse tal stammer fra en sammentælling af modtagne politianmeldelser. Sammentællingen var udført i Fødevarestyrelsens hovedkontor til brug for en endnu ikke udarbejdet rapport om dyrevelfærdskontrollen i 2009. Under udarbejdelsen af dette udkast er der i Fødevarestyrelsen sket en menneskelig fejl. Denne fejl bestod i en misforståelse af begrebet ”politianmeldte forhold” således, at der under denne kategori blev optalt antallet af politianmeldelser, hvor vold mod svin indgik. I stedet skulle man have talt, hvor mange svin der var blevet slået - svarende til forståelsen af antal ”politianmeldte forhold” i de foregående års dyrevelfærdsrapporter. Resultatet af denne optælling blev medtaget i materialet til samrådet som et foreløbigt tal.

Fejlen blev ikke opdaget, inden materialet til samrådet i juni blev sendt til Fødevareministeriets departement. Fejlen blev heller ikke opdaget af Fødevarestyrelsen lørdag den 3. juli 2010, hvor medierne viste interesse for de nævnte tal, ligesom den ikke blev konstateret ved udarbejdelsen af Fødevarestyrelsens redegørelse af 12. juli 2010, som blev oversendt af fødevareministeren til Fødevareudvalget den 13. juli 2010.

Først efter udarbejdelsen af den nævnte redegørelse blev det klart, at der var tale om en fejl, og hvori den bestod. Samtidig har den efterfølgende nøje gennemgang af alle sager i Fødevarestyrelsens hovedkontor efter en særlig fornyet indkaldelse af kontroldata for 2008 og 2009 nødvendiggjort en revision af tallene, der blev oversendt den 13. juli 2010. De korrekte tal er, at antallet af politianmeldelser i 2008 var 54 og i 2009 i alt 35 politianmeldelser. Endvidere er antallet af svin udsat for vold mindst 266 i 2008 og mindst 272 i 2009. Der er således tale om en lille stigning i antallet af svin udsat for vold, mens der er sket et fald i antallet af politianmeldelser.

Denne fejl skønnes at udgøre den væsentligste forklaring på den store forskel mellem de foreløbige og de endelige tal. Men disciplinen for indsendelse af materiale fra det regionale system til Fødevarestyrelsen har også spillet en rolle.

På baggrund af den usikkerhed, der opstod omkring validiteten af Fødevarestyrelsens kontroldata, indkaldte styrelsen kopi af samtlige politianmeldelser, påbud og indskærpelser på dyrevelfærdsområdet i 2008 og 2009 fra fødevareregionerne og Kødkontrollen. Disse ca. 2.200 sagskopier er herefter blevet gennemgået og anvendt som datagrundlag for en valideret rapport om dyrevelfærdskontrollen i 2008 og 2009.

De validerede data viser på flere områder forskelle fra den oprindelige rapport fra 2008 i forhold til den nye rapport.

En sammenligning af antallet af politianmeldte besætninger mellem den oprindelige rapport fra 2008 og den nye rapport viser således, at antallet i den validerede opgørelse ligger lidt højere end i den oprindelige rapport. I den oprindelige rapport for 2008 var der angivet 27 politianmeldelser, medens de validerede tal viser 38 politianmeldelser i forbindelse med dyrevelfærdskontrol i besætninger. Der henvises til den særskilte rapport om dyrevelfærdskontrollen i 2008 og 2009.

Imidlertid ses der ikke ved sammenligning af de to rapporter at være en klar tendens i op eller nedadgående retning, når det gælder antallet af politianmeldte overtrædelser i forbindelse med kontrol af dyrevelfærd i besætninger.

For kontrol af dyrevelfærd under transport gælder samlet set, at der er flere politianmeldte overtrædelser i den nye rapport end i den oprindelige. Især ses der en klar stigning i antallet af anmeldte overtrædelser, når det gælder transport af svin til slagting. Antallet af politianmeldelser vedrørende svin under transport i den oprindelige rapport for 2008 var 169, mens de validerede tal viste 195 politianmeldelser for 2008. De tilsvarende tal for kvæg var 111 politianmeldelser i den oprindelige rapport for 2008, mens det validerede antal er 128 politianmeldelser.

Det er Fødevarestyrelsens opfattelse, at konkrete forskelle mellem de to rapporter må tilskrives usikkerhedsfaktorerne i afrapporteringssystemet, som beskrevet i denne redegørelse. Konkret kan nævnes tastefejl i afrapporteringssystemet, manglende indsendelse af politianmeldelser til statistisk bearbejdelse i hovedkontoret eller menneskelige fejl ved den manuelle optælling af kontrolldata.

Samlet set kan det konkluderes, at fødevareregionernes og Kødkontrollens oprindelige indberetninger af kontrolresultaterne for 2008 og Fødevarestyrelsens hovedkontors håndtering af data langt fra har været tilfredsstillende på grund af de mange afvigelser, der efterfølgende har kunnet konstateres. Det skyldes bl.a. utilstrækkelig IT-understøttelse af processerne i tilsynsfunktionen.

Det kan også konstateres, at Fødevarestyrelsen har foretaget politianmeldelser og opfølgning på de dyrevelfærdsmæssige overtrædelser, der er konstateret, og at den misvisende rapportering af tal ikke er udtryk for hverken mangelfuld veterinær faglighed eller bevidst undertrykkelse eller fordrejning af fakta omkring kontrollen.

Fødevarestyrelsen vurderer derfor, at der indtil de beskrevne forhold om datasystemer og datahåndtering af indberetninger er radikalt forbedrede, skal gennemføres en central og manuelt baseret validering af samtlige dyreværnsdata også for året 2010 og 2011, ligesom den validering der netop er foregået for data vedrørende årene 2008 og 2009.

Endvidere er det Fødevarestyrelsens anbefaling, at der skal gennemføres en række konkrete tiltag af navnlig IT- og procedurmæssig karakter, jf. de anbefalinger, der er anført i nærværende redegørelse, med henblik på at ensrette afrapporteringen og mindske antallet af fejkilder mest muligt.

Undersøgelsen har resulteret i 25 konkrete anbefalinger, der efter Fødevarestyrelsens opfattelse vil sikre kvaliteten af rapporteringerne på veterinærområdet fremover. De 25 anbefalinger fremgår af

redegørelsen. Der er i tilknytning hertil anført, om den enkelte anbefaling allerede er påbegyndt implementeret, eller hvornår dette forventes at ske. Herudover er det anført, hvornår den enkelte anbefaling forventes at være gennemført.

2. Indledning og afgrænsning

Denne redegørelse tager sit udgangspunkt i de fejl og mangler, der viste sig ved Fødevarestyrelsens rapportering vedrørende slagmærker hos svin, oplyst i forbindelse med samråd i Udvalg for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri den 23. juni 2010 (spørgsmål BZ, BÆ og BØ).

Redegørelsen fokuserer på forhold om arbejdets organisering, indberetning af data samt de dertil anvendte støtteværktøjer. På hvert af disse områder beskrives Fødevarestyrelsens vurdering af de mulige svagheder i systemerne, og hvad der allerede er gjort, eller vil blive gjort, for at rette op på disse.

Nærværende redegørelse rummer ikke de reviderede tal for Fødevarestyrelsens kontrol med dyrevelfærd mv. for årene 2008 og 2009. Her er der udarbejdet en særskilt rapport under ledelse af Videncenter for Dyrevelfærd, som er et fælles initiativ påbegyndt i 2010 mellem Fødevarestyrelsen, Justitsministeriet samt Aarhus og Københavns Universiteter.

Overordnet set stammer Fødevarestyrelsens oplysninger om dyreværnsforhold, jf. den nævnte rapport for 2008 og 2009, fra et antal forskellige kilder:

- Myndighedernes kontrol i relation til dyreværn:
 - Stikprøvebaseret kontrol i husdyrbesætninger
 - Kontrol på slagterier (indtransport, levende syn, kødkontrol)
 - Kontrol i relation til eksport af dyr (direkte eksporter, samlesteder)
 - Tematiserede velfærdskontroller udført af Veterinærrejsesholdet fra 2009
- Andre oplysninger til belysning af dyreværn og -velfærd
 - Medicinforbrug (Danmarks Tekniske Universitet via Vetstat via dyrlæger og apotek)
 - Data om husdyrpopulationens størrelse, sammensætning og produktionsforhold (forskellige kilder, f.eks. Danmarks Statistik, Det Centrale Husdyrregister (baseret på husdyrbrugets egne indberetninger) samt erhvervet

Kun den første kategori er relevant for nærværende redegørelse om myndighedernes kontrol i relation til dyreværn.

3. Indberetning af dyrevelfærdsdata og de dertil knyttede støtteværktøjer

De dyreværnsdata, som er genstand for denne redegørelse, genereres i fødevareregionerne og Kødkontrollen og udgør de kontrolresultater, som Fødevarestyrelsen årligt afrapporterer.

Selvom der er forskelle på den måde, som dyrevelfærdsdata indsamles på afhængigt af, om det sker som led i 5 %-kontrollen af dyrevelfærd i besætninger eller f.eks. ved syning af levende dyr forud for eksport eller ved ankomst til slagteri, er der imidlertid også mange lighedspunkter, hvorfor procedureerne er beskrevet under et.

3.1 Beskrivelse af registrering af veterinære kontroldata fra kontrolbesøg samt af "virksomhedsoplysninger" til brug ved kontrol

I det følgende beskrives den måde, hvorpå de data, der har dannet grundlag for Fødevarestyrelsens dyrevelfærdsrapporter i 2008 og 2009, dannes og lagres på datamedie.

3.1.1 Forløb af et kontrolbesøg i praksis

Indtil 2010, hvor Plantedirektoratets teknikere overtog screening af dyrevelfærden i besætningerne, har udgangspunktet for 5%-kontrollen været, at en embedsdyrlæge fra en af landets tre veterinærafdelinger har kontrolleret den udpegede besætning.

Fødevarestyrelsen udpeger de 5% af besætningerne dels ved tilfældige stikprøver fra Det Centrale Husdyrbrugs Register (CHR), og dels ved at benytte særlige risikofaktorer som pejlemærker. Den risikobaserede udpegning kan f.eks. ske på baggrund af oplysninger fra CHR og det veterinære medicinregister VetStat.

Inden embedsdyrlægen kører ud i besætningen, er der en del sagsforberedelse. Da redegørelsen primært har fokus på indsamling og efterfølgende håndtering af kontroldata, vil denne fase ikke blive nærmere beskrevet.

Kontrolbesøgene foregår uanmeldt for at få det mest realistiske indtryk af forholdene i besætningerne. Dog kan et besøg varsles (med højst 48 timers frist), hvis der har været aflagt to forgæves besøg.

Besætningsejeren har pligt til sikre, at embedsdyrlægen under besøget får adgang til de driftsbygninger, som han eller hun ønsker at gennemgå. Desuden gennemgår embedsdyrlægen relevante papirer, f.eks. om antallet af døde dyr og besætningens medicinforbrug.

Et kontrolbesøg starter med, at embedsdyrlægen præsenterer og legitimerer sig og fortæller, hvad der skal kontrolleres. Herefter får besætningsejeren udleveret en oversigt over de regler, besætningen skal kontrolleres efter.

Demæst gennemgår embedsdyrlægen besætningen. Det sker ved at dyrlægen inspicerer dyrene og deres opstaldningsforhold mv. Under besætningsgennemgangen udfylder embedsdyrlægen en fortrykt tjekliste. Tjeklisten, der er forskellig afhængig af dyreart og besætningstype, udfyldes i hånden ved afkrydsning af en række fortrykte spørgsmål.

Fakta

Der er ingen IT-understøttelse til at udfylde tjeklister, og registrering af data fra tjeklisterne sker manuelt i IT-systemerne.

Efter gennemgangen af besætningen udfylder embedsdyrlægen i hånden et blanketsæt – kontrolrapporten – hvor der noteres, hvem der har været til stede under kontrolbesøget, og at informationsmaterialet om reglerne, der kontrolleres efter, er udleveret.

Det vil fremgå af kontrolrapporten, hvis der er forhold i besætningen, der ikke er i overensstemmelse med gældende regler på området.

Fakta

Heller ikke udfyldelse af kontrolrapporten er IT-understøttet, og registrering af data fra kontrolrapporten sker manuelt.

Inden besøget afsluttes, bliver en genpart af kontrolrapporten udleveret, og hvis alt er i orden, vil embedsdyrlægen oplyse, at der ikke har været noget at bemærke.

Hvis der er grundlag for at indskærpe regler eller meddele et påbud om at ændre noget i besætningen, vil besætningsejeren efterfølgende modtage et brev herom, medmindre det er muligt fuldt ud at beskrive indskærpelsen eller påbuddet på kontrolrapporten under iagttagelse af forvaltningslovens regler.

Efter at være kommet tilbage til kontoret skal kontroldata lagres elektronisk. Det sker ved, at tjekliste og kontrolrapport scannes og journaliseres i Scan Jour, der er et elektronisk sags- og dokumenthåndteringssystem.

Fakta

De scannede, håndskrevne tjeklister og kontrolrapporter bliver mindre læsbare i processen, hvilket kan få betydning, hvis de senere skal printes ud og anvendes i forbindelse med afrapportering af kontroldata, f.eks. til afklaring af tvivlsspørgsmål.

Efter journalisering skal der i samme journaliseringssystem manuelt registreres en række kontroldata fra den håndskrevne kontrolrapport og tjekliste. Disse indtastede data skal gøre det muligt efterfølgende elektronisk at trække kontroloplysninger ud igen, f.eks. med henblik på søgning i sager med sanktioner.

Fakta

Ved indtastning af oplysninger skal såvel mellemrum, parenteser og punktummer anvendes helt præcist.

Konsekvensen af forkert indtastning er, at f.eks. dyreart eller sanktion bliver forkert registreret, eller at kontroldata slet ikke kommer til at indgå i et udtræk.

Journalisering og registrering af kontroldata foretages ofte af en anden medarbejder end den embedsdyrlæge, der har foretaget kontrolbesøget i besætningen.

Fakta

Utydelig håndskrift indebærer en risiko for fejl i forbindelse med efterbehandling af kontroldata.

På veterinærområdet og på fødevareområdet skal der registreres en række oplysninger om de enkelte kontrolobjekter (virksomheder, besætninger m.fl.) i Scan Jours virksomhedsbillede.

Nedenfor er de særlige udfordringer, der er på veterinærområdet, når der skal udfyldes håndskrevne kontrolrapporter og manuelt registreres kontroldata, nærmere beskrevet.

3.1.2 Udfyldelse af tjekliste og kontrolrapport

Det forhold, at den veterinære kontrolrapport skal håndskrives, når den udfyldes med observationer fra et kontrolbesøg, udgør efter Fødevarestyrelsens vurdering en væsentlig fejlkilde, også selvom der findes en vejledning, der beskriver, hvilke oplysninger der skal registreres på kontrolrapporten, og hvordan de skal stå på kontrolrapporten.

Før 1. juli 2010 var den veterinære kontrolrapport udformet, så embedsdyrlægen skulle skrive meget fritekst, men for at imødegå risikoen for fejl, er der fra 1. juli 2010 taget en ny kontrolrapport i brug.

Den nye kontrolrapport indeholder en række fortrykte oplysninger om lovgivningsområder, kontroltyper, udpegningskriterier mv. De fortrykte oplysninger understøtter embedsdyrlægens udfyldelse af kontrolrapporten. Der er dog stadig en del håndskrevet tekst, og da det er håndskrevne rapporter, er det ikke muligt med en elektronisk understøttelse til udarbejdelse af juridisk korrekte formuleringer, og der er heller ingen teknisk kvalitetssikring af, at alle oplysninger er udfyldt på kontrolrapporten.

Den veterinære kontrolrapport og fødevarekontrolrapporten er opbygget på samme måde med samme typer af oplysninger, men på fødevareområdet er udfyldelse af kontrolrapporten IT-understøttet.

Det gør kontrolrapporten på fødevareområdet mere læsbar, og det giver mulighed for at understøtte den tilsynsførende med en række juridisk korrekte standardformuleringer samt kvalitetssikre de data, der udfyldes på kontrolrapporten, herunder om der er noteret samtlige de oplysninger, som skal med på kontrolrapporten.

Til understøttelse for udfyldelse af den veterinære kontrolrapport findes der som nævnt på nogle områder, herunder dyrevelfærdsområdet, tjeklister, som skal afkrydses manuelt, som dokumentation for, at en række specifikke oplysninger er kontrolleret, og med hvilket resultat de er kontrolleret. Da oplysninger i tjeklisterne udfyldes manuelt, vil der også her være risiko for, at der kan opstå fejl i forhold til udarbejdelsen af kontrolrapport.

Anbefaling 1

Fødevarestyrelsen anbefaler, at den digitale veterinære kontrolrapport, der er besluttet i veterinærförilget, implementeres snarest muligt, idet der er et væsentligt behov for IT-understøttelse ved udarbejdelse af kontrolrapport, så muligheden for fejlskrivning, manglende læsbarhed af kontrolresultater mv. begrænses mest muligt.

Fødevarestyrelsen har allerede iværksat arbejdet med udvikling af en digital veterinær kontrolrapport, og dette udviklingsarbejde forventes afsluttet med udgangen af 2011.

3.1.3 Udstedelse af kontrolrapport

Kontrol med dyrevelfærd sker i besætninger, på slagterier, på samlesteder mv.

Der skal anvendes en veterinærkontrolrapport til at registrere observationer fra kontrollen.

Særligt når kontrollen med dyrevelfærd sker andre steder end i besætningen, skal embedsdyrlægen være opmærksom på, hvem der er ansvarlig for de overtrædelser af reglerne, som konstateres. Ved kontrol med dyrevelfærd på slagterier skal der derfor udarbejdes en kontrolrapport til slagteriet med oplysning om de overtrædelser, slagteriet er ansvarlig for, en kontrolrapport til besætningsejeren med oplysning om de overtrædelser, besætningsejeren er ansvarlig for, og bl.a. ved stikprøvekontrol af transportmidler på slagterier en kontrolrapport til transportøren/chaufføren med oplysning om de overtrædelser, transportøren/chaufføren er ansvarlig for.

Hvis denne procedure ikke følges, får det betydning ved registrering af kontrolldata og senere brug af de registrerede data. Udarbejdes der f.eks. kun en kontrolrapport til slagteriet, vil alle overtrædelser herefter henføres til slagteriet og ikke dem, der er ansvarlige for overtrædelserne, eller registreres data i en forkert Scan Jour-database, er der risiko for, at data ikke anvendes korrekt, f.eks. i en efterfølgende søgning om omfanget af anmeldte besætningsejere for en given overtrædelse af dyrevelfærdsregler.

I vejledning om udfyldelse af veterinærkontrolrapport er det beskrevet, hvornår den veterinære kontrolrapport skal anvendes, og hvem den skal stiles til.

Anbefaling 2

Fødevarestyrelsen vurderer, at der er behov for, at den digitale løsning kan håndtere, at kontrolrapporten i alle tilfælde adresseres korrekt, og at kontrolldata automatisk lagres i de korrekte databaser.

Som anført under anbefaling 1 forventes denne løsning færdigudviklet inden udgangen af 2011.

3.1.4 Registrering af data fra kontrolrapport og tjekliste

Registrering af kontroldata fra den veterinære kontrolrapport og tjekliste sker manuelt i Scan Jour.

Da Scan Jour er et standard journaliseringssystem, der er videreudviklet til at indeholde registrering af kontroldata, er der en del registreringer, der skal foretages på helt specifikke måder for at kunne relatere data til den, der er kontrolleret. F.eks. skal der vælges den rigtige adressatype, anvendes den rigtige rolle for adressaten, dvs. tilsynssted og ikke sagspart, og vælges den rigtige sagsgruppe ved journalisering af kontrolrapport og tjekliste.

Kontrolrapporten er håndskrevet og kan derfor være vanskelig at tyde for den, der skal registrere kontroldata.

Som nævnt ovenfor er der med den nye kontrolrapport fra 1. juli 2010 indført fortrykte oplysninger om lovgivningsområder, kontroltyper, udpegningskriterier mv. og dermed skabt overensstemmelse mellem kontrolrapport og Scan Jour, så en oplysning, der står fortrykt på kontrolrapporten, kan genfindes som en oplysning med samme tekst i Scan Jour. Herved er en fejlkilde ved registrering af data på kontrolrapporten elimineret.

De oplysninger, der står som embedsdyrlægens bemærkninger på den veterinære kontrolrapport, registreres ikke som data og tekster i Scan Jour, da de skal testes manuelt. Der er dog en del oplysningerne, som skal registreres i Scan Jour efter helt specifikke retningslinjer, f.eks. art og antal dyr, der er transporteret, hvad der er kontrolleret og kontrolresultatet fra kontrollen med de transporterede dyr.

I Scan Jour er der en række oplysninger, som skal registreres uden valglister (drop down) eller særskilte felter.

For registrering i Scan Jour af f.eks. den paragraf, der er overtrådt, eller det tjeklistennummer, der er givet indskærpelse for, eller det krydsoverensstemmelseskrav, der er kontrolleret, skal oplysningerne registreres efter helt specifikke regler, f.eks. med punktum og ikke komma samt parentes om tjeklistennummer for at kunne anvendes. Dette skyldes som nævnt ovenfor, at der ikke er særskilte felter til paragraf, stk., artikel, tjeklistennummer m.fl.

Eksempel:

Fremgår det eksempelvis af kontrolrapporten fra et velfærdsbesøg i en kvægbesætning, at der er givet et påbud om, at syge kalve omgående skal behandles, vil der være tale om en overtrædelse af **§ 10, stk. 2**, i bekendtgørelse nr. 999 af 14. december 1993 om beskyttelse af kalve og KO¹ krav **3.17**, hvilket også svarer til **punkt 51** på tjeklisten.

Disse kontroloplysninger skal manuelt registreres således i Scan Jour:

Aktion/sanktion: påbud fra valgliste (drop down) i scan jour. Overtrædelse: bekendtgørelse 999 fra valgliste (drop down) i Scan Jour.

¹ KO er en forkortelse for krydsoverensstemmelse (relaterer til EU's regler om landbrugsstøtte)

Paragraf: **10 stk. 2 (51) (3.17)** skal tastes manuelt.

Det er derfor som tidligere nævnt helt afgørende for et efterfølgende korrekt udtræk – og dermed mulighed for at afrapportere kontroldata på en hensigtsmæssig måde - at såvel mellemrum, parenteser og punktummer bruges helt præcist ved indtastningen.

Hvis det ikke gøres korrekt, er der risiko for, at konkrete kontroldata f.eks. ikke kommer med i de relevante udtræk og oversigter over overtrædelser. Der er således stor risiko for fejl i forbindelse med indtastningen, hvilket i forbindelse med efterfølgende søgninger efter bestemte dyreværnsovertrædelser får den konsekvens, at et udtræk på grund af en fejlbehæftet indtastning, måske alene på grund af en kommafejl, ikke vil fremkomme.

På veterinærområdet er der som nævnt ingen IT-understøttelse/automatisering til journalisering og tilknytning af adressater, korrekt og læsbar udfyldelse af kontrolrapport og tjekliste og heller ikke automatisk registrering af kontroldata. Der er således heller ingen teknisk kvalitetssikring i form af f.eks. en advarsel, når der mangler udfyldelse af oplysninger på kontrolrapporten, eller data registreres forkert i Scan Jour.

I modsætning til veterinærområdet er det på fødevareområdet sikret, at oprettelsen af sager og akter med kontrolrapport og tilknytning af adressater med den rigtige rolle er IT-understøttet. Kontrolrapporten udfyldes på PC, og ved udfyldelse af kontrolrapporten findes en række tekster, som er formuleret juridisk korrekt i forhold til en række af de observationer, som embedsdyrlægen skal registrere. Kontroldata registreres automatisk, og der er kvalitetssikring af, at f.eks. obligatoriske data er registreret. Kun ved påbud, forbud, bøder og politianmeldelser skal der suppleres manuelt med enkelte data i IT-systemerne.

Anbefaling 3

Fødevarestyrelsen vurderer, at der på det veterinære område er stort behov for en digital løsning svarende til mindst samme niveau, som kendes fra fødevarekontrollen, og som vil gøre det muligt automatisk at generere og lagre kontroldata korrekt ved udarbejdelsen af kontrolrapporten, så kontroldata efterfølgende uden videre kan udtrækkes og anvendes til afrapportering af kontrolresultater.

Som anført under anbefaling 1 forventes udviklingsarbejdet vedrørende den digitale kontrolrapport afsluttet med udgangen af 2011, mens datavarehuset, der vil være i drift primo 2011, gradvis udvides til også at omfatte digitalt genererede kontroldata med fuld implementering inden udgangen af 2011.

3.1.5 Registrering af kontroldata i den rigtige database

Et andet problem, som bør adresseres, er, at Fødevarestyrelsens nuværende opbygning af Scan Jour-database afspejler styrelsens tidligere struktur. Der er således 12 databaser, hvor medarbejdere kun har adgang til materiale i den database, der svarer til medarbejderens fysiske placering. Der er ikke

databaser, som afspejler den nye struktur med en database for Fødevareregion Øst, Fødevareregion Vest, Kødkontrollen eller hovedkontoret i Mørkhøj.

Uanset hvor der gennemføres kontrol, skal data registreres i den Scan Jour-database, hvor den der kontrolleres (kontrolobjektet), og som skal modtage en kontrolrapport, fysisk er beliggende. Data skal registreres på denne måde for at sikre, at embedsdyrlægen altid har adgang til kontroldata for det kontrolobjekt (virksomhed, besætning), der skal kontrolleres.

I praksis vil det sige, at der er en mere tidskrævende og uhensigtsmæssig arbejdsgang med de mange databaser, end tilfældet ville være, hvis der kun var én.

Eksempel:

Ved kontrol med dyrevelfærd udført på et slagteri eller samlested betyder det, at der skal udstedes kontrolrapport til f.eks. transportør og besætningsejer, som ikke nødvendigvis hører til i den veterinærsektion (Scan Jour base), hvor slagteri eller samlested hører til. Kontrolrapporterne scannes og journaliseres i veterinærsektionen med slagteri/samlested. Kontrolrapporterne og eventuel tjekliste scannes og journaliseres i veterinærsektionen med transportør og besætning. Herefter registreres data fra kontrolrapport.

Samme procedure er også gældende for fødevareområdet, indtil nye IT-systemer til kontroldata (KOS) kan afvikles på én database, hvor adgang til data og materiale kan ændres, så den til enhver tid afspejler Fødevarestyrelsens struktur, og hvad man må have adgang til i henhold til persondatalovgivningen.

Anbefaling 4

Fødevarestyrelsen anbefaler, at de 12 Scan Jour-databaser, der afspejler en tidligere regionsstruktur, hurtigst muligt afvikles og erstattes med en fælles database.

Anbefalingen bør sættes i værk hurtigst muligt.

3.1.6 Registrering af oplysninger om den enkelte "virksomhed"

En række kontrolrelevante oplysninger registreres i Scan Jours virksomhedsbillede i den Scan Jour database, hvor den kontrollerende veterinærsektion fysisk hører til. I Scan Jours virksomhedsbillede anvendes der kun ganske få steder faste valglister (drop down lister). En lang række relevante oplysninger skal derfor registreres ved manuel indtastning af teksten i diverse felter.

Virksomhedsbilledet anvendes ens på fødevareområdet og veterinærområdet.

Den 1. oktober 2010 erstattes Scan Jours virksomhedsbillede af et nyt kontrolobjektregister KOR, der skal anvendes for veterinærområdet og fødevareområdet. I KOR er der anvendt valglister, så der

ikke skal testes tekst i felterne, og KOR ligger i én database i stedet for 12 databaser. Der er dog stadig 12 databaser, hvor kontrolldata fra selve kontrolbesøget skal registreres i. Adgang til oplysninger er reguleret, så man har adgang i Fødevareregion Øst, Fødevareregion Vest eller Kødkontrollen afhængig af, hvor medarbejderen er ansat og i hvilke funktioner.

Indførelsen af KOR vil således føre til en mere hensigtsmæssig afvikling af arbejdsgange og eliminere en del af de hidtil eksisterende fejlkilder.

3.1.7 Registrering af forskellige sager på den enkelte ”virksomhed”

På veterinærområdet rummer det eksisterende journaliseringssystem ikke mulighed for en simpel datasammentælling på udvalgte emneområder som f.eks. dyreværnsområdet.

Dette skyldes, at opbygningen af veterinære sager ikke foretages entydigt med baggrund i kontrolemnerne (der er flere muligheder for navngivning af sager), og journaliseringen sker ud fra det primære fokus, at en specifik besætnings sager skal kunne fremsøges hurtigt og effektivt, og sekundært ud fra kontrolemnet, som kan være flere emner på en gang, f.eks. dyrevelfærd i besætning, og hygiejne/mælk eller dyrevelfærd transport og dokumentkontrol.

Det er derfor relativt simpelt og sikkert at foretage dataudtræk og sammentællinger på specifikke besætninger, men langt vanskeligere at gøre det samme på specifikke emner. Som yderligere komplikation forefindes veterinærafdelingernes sager som nævnt fordelt på 12 databaser, der historisk set har været opbygget og anvendt forskelligt.

3.1.8 Anvendelsesområdet for håndskrevne veterinære kontrolrapporter og manuel registrering af data

Herudover bemærker Fødevarestyrelsen, at håndskrevne veterinære kontrolrapporter og manuel registrering af data ikke kun anvendes i forbindelse med registrering af dyrevelfærdsdata fra besætningskontrollen og kontrollen på slagterier/samlesteder, men også bruges på en række beslægtede kontrolområder, der således også forventes at ville få glæde af en digital løsning.

Der udarbejdes således kontrolrapporter kontrolbesøg hos følgende:

- akvakulturbrug,
- besætninger,
- animalske biproduktvirksomheder,
- dyrlæger,
- zoologiske anlæg,
- grænsekontrolsteder,
- handyrstationer,
- fjerkrævirksomheder,
- samlesteder,
- slagterier,
- transportmidler (transportører),

- dyrehandler,
- kenneler (hundekenneler, katterier),
- hundehandlere,
- dyrepensioner (heste-, hunde-, katte- og andre dyrepensioner),
- dyreinternater m.fl.

Kontrol med følgende områder/aktiviteter:

- dyrehold,
- dyrevelfærd besætning,
- dyrevelfærd transport,
- egenkontrol,
- godkendelse og registrering,
- husdyrsygdomme,
- zoonoser,
- hygiejne (mælk og æg),
- kontrol af faciliteter (vaskepladser til transportmidler, samlesteder, grænsekontrol, karantæner),
- kontrol af registrering i CHR (øremærkning),
- medicinkontrol besætninger,
- medicinkontrol dyrlæger,
- omsætning,
- restkoncentrationer (direktiv 96/23), dvs. hormoner og medicinrester (Prøver og analysesvar).

Nogle af områderne, hvor der før 1. juli 2010 blev udarbejdet håndskrevne kontrolrapporter og registreret data manuelt, er nu overgået til Plantedirektoratet, f.eks. dyrevelfærd i besætninger.

3.2 Udtræk af rapporter med kontrolresultater

Når data om velfærdsbesøg er indrapporteret og gemt elektronisk, skal de efterfølgende kunne udtrækkes og bearbejdes til forskellige formål, f.eks. statistik. Hertil anvender Fødevarestyrelsen en række edb-værktøjer.

3.2.1 Crystal Report

Ved afrapportering af bl.a. velfærdskontrollen benytter Fødevarestyrelsen til formålet definerede rapporter i værktøjet Crystal Report til udtræk af kontrolresultater registreret i Scan Jour. På dyrevelfærdsområdet er kontroloplysninger registreret i Scan Jour siden 2006 og første udtræk af kontrolresultater blev foretaget i 2007.

Rapporterne i Crystal Report er udarbejdet og løbende justeret. For så vidt angår dyrevelfærd er der udviklet rapporter til udtræk af bl.a. akt- og kontroloplysninger, herunder oplysninger om antal tilsyn, anmeldte/uansmeldte tilsyn, forgæves tilsyn, opfølgende tilsyn mm.

Endvidere er der en selvstændig rapport til udtræk af ovennævnte oplysninger om tilsyn i hestebesætninger, fordi hestebesætninger ikke er med i CHR registret, og således ikke er samme virksomhedstype som de øvrige husdyrbesætninger.

De valgbare parametre i rapporterne er start og slutdato, kontrolafdeling og dyreart.

En anden rapport gør det muligt at udtrække oplysninger om antallet af indskærpelser, påbud, eller anmeldelser til politiet for hver dyreart, tjeklistennummer/paragraf, besætning og kontrolafdeling. I denne rapport summeres også antallet af besætninger, der har fået henholdsvis indskærpelse, påbud eller politianmeldelse. Rapporten kan ”foldes ud”, så den også kan give detaljeoplysninger om journalnummer, landmandens navn og adresse, tilsynsdato og embedsdyrlægen for hvert enkelt besøg. De valgbare parametre er start og slutdato, kontrolafdeling og detaljegrad.

Som nævnt ovenfor er det problematisk at trække korrekte kontroldata ud af Scan Jour. Dette skyldes imidlertid især, at kontroldata ikke er korrekt indrapporteret til Scan Jour.

Anbefaling 5

Fødevarestyrelsen anbefaler, at kontroldata genereres og lagres digitalt samtidig med, at den veterinære kontrolrapport og tjeklister udarbejdes, og at det i den forbindelse sikres, at kontroldata kan udtrækkes til afrapportering på en hensigtsmæssig måde, så en række erkendte fejlmuligheder bliver elimineret.

Som anført under anbefaling 1 er udviklingsarbejdet iværksat og forventes afsluttet inden udgangen af 2011.

3.2.2 Brug af populationslister til udtræk

I 2007 startede registrering af og brug af udtræk på krydsoverensstemmelsesområdet, hvor man tillige bruger populationslister (oversigt over de besætninger, der er udpeget til kontrol), som giver en høj grad af kvalitetssikring. Formålet med en populationsliste er til enhver tid at have et overblik over sammensætningen af kontrolpopulationen, aktuel status på besætningerne i kontrolpopulationen, og hvor mange besætninger der er besøgt. Populationslister gør det endvidere muligt at ”fange” eventuelle fejlregistreringer hurtigt.

I 2009 forsøgte man at lave en bedre kvalitetssikring af udtrækkene på dyrevelfærdskontrollen ved at indføre tilsvarende populationslister, men her viste det sig hurtigt, at det var en meget stor opgave at opdatere listen i datavarehuset² med utallige ændringer af eksempelvis brugsart og ophørte besætninger, der løbende forekommer i en kontrolpopulation på ca. 1.200 besætninger. Opgaven

² Datavarehuset er et IT-system, hvor data fra en lang række andre IT-systemer samles bl.a. med det formål at opnå betydelig nemmere adgang til at anvende risikoparametre til udpegning af besætninger til kontrol samt at foretage analyse af, hvilke parametre der har størst betydning ved risikoudpegningen og andre opgaver, hvor der er behov for udtræk af data.

har ikke været prioriteret. Derfor måtte man sidst i 2009 gå over til at benytte faste måltal for kontrolpopulationen til 5% velfærdskontrol. I 2010 blev det besluttet at fortsætte med faste måltal.

Dette betyder, at hver gang én besætning ophører, skal regionerne erstatte besætningen med en tilsvarende (fra en erstatningsliste), hvor der før skulle nedjusteres på måltallene ved ophør af besætninger. Desuden er der sat procedurer i gang med information til regionerne og udarbejdelse af en instruks med beskrivelser af procedurer for udskiftning af besætninger mv.

Ulempen ved at bruge måltal er, at det ikke er muligt umiddelbart at se, om de udpegede besætninger også er de besætninger, som er blevet registreret, da det ikke som på fødevareområdet er de samme virksomheder, man besøger efter nogen fastsatte frekvenser. Det gør det også sværere at fange eventuelle fejlregistreringer tidligt.

En anden ulempe, der følger af manglen på digitalt tilsyn på veterinærområdet, hvor oplysningerne fra et kontrolbesøg ikke automatisk synkroniseres til databasen hver dag, men skal manuelt indtastes, er, at der ofte vil være uoverensstemmelse mellem det, som fødevareregionerne faktisk har kørt, og det som kan aflæses i udtrækkene. Der kan være tale om en betydelig uoverensstemmelse, da nogen embedsdyrlæger kører flere besøg i flere dage, inden de får tid til at få tastet kontroloplysningerne ind i Scan Jour.

Anbefaling 6

Fødevestyrelsen anbefaler, at der fremadrettet anvendes faste måltal og erstatningslister som grundlag for besætningskontrollen på dyrevelfærdsområdet.

Anbefalingen er allerede iværksat fra 1. januar 2010.

3.2.3 Fejlrapporter

Som nævnt er der stor sandsynlighed for fejl i forbindelse med den manuelle registrering af kontrolresultater af velfærdskontrollen. Der har derfor været et behov for at udarbejde diverse fejlrapporter på kendte/hyppige fejl. Fejlrapporter er rapporter, som dannes automatisk, og sendes automatisk til en udpeget person. Når fejlrapporterne køres, oplystes registreringer, der indeholder en konkret fejl.

Fejlrapporterne giver regionerne et overblik over de fejlregistreringer af kontroldata i Scan Jour, der skal rettes.

Erfaringer viser imidlertid, at nogle veterinærafdelinger anvender fejllister meget, mens andre veterinærafdelinger tilsyneladende ikke så ofte gør brug af dette værktøj.

Endvidere har opgaven med at foretage den fornødne tilretning i selve opbygningen af fejlrapporterne ikke været prioriteret i Mørkhøj, og derfor er der ikke blevet dannet nye rapporter i et tempo, som man kunne have ønsket sig.

Anbefaling 7

Fødevarestyrelsen anbefaler, at der i fødevareregionerne indarbejdes faste rutiner med at anvende opdaterede fejlrapporter, så kvaliteten af udtræk af kontrolldata optimeres.

Der vil fremover blive fulgt op på, om fejlrapporter anvendes.

3.2.4 Bestilling og brug af udtræk

Data kan opgøres på mange niveauer. En ejer kan f.eks. eje flere besætninger på samme CHR-nummer³ eller eje besætninger på flere CHR-numre. I Scan Jour registreres dyrevelfærdsovertrædelser på besætningsniveau, men ofte ønskes data på CHR niveau. Andre gange ønskes oplysninger på ejerniveau eller samlet pr. dyreart.

Når der udvikles nye rapporter, er der en risiko for, at der opstår misforståelser om, hvilke data der skal hentes. Dette er særligt et problem i starten ved implementering af nye registrerings- og udtræksværktøjer.

Derfor er således risiko for, at der opstår misforståelser mellem dem, som laver udtræk, og brugerne af udtrækkene, medmindre man er meget opmærksom på de forskellige definitioner og opfattelser.

Anbefaling 8

Det anbefales, at der etableres en fast samarbejdsstruktur mellem relevante enheder i styrelsen, så det undgås, at det nødvendige samarbejde herom får en tilfældig karakter, da det er vigtigt at få fastlagt, hvad der skal opgøres og på hvilket niveau.

Der vil hurtigst muligt blive fulgt op herpå.

3.2.5 Udvikling af nye rapporter og kvalitetssikring af rapporter

Som beskrevet er der 12 Scan Jour databaser, og oplysninger vedrørende besætninger overføres fra CHR-registeret til hver af de 12 databaser, dvs. at samme besætning ligger 12 steder. I baserne kan regionerne tilknytte kontroloplysninger og berige med oplysninger om en besætning i virksomhedsbilledet. Der er imidlertid flere eksempler på, at samme besætning ligger i flere baser

³ CHR-nummeret angiver den geografiske lokalitet, hvorpå en ejer kan eje flere besætninger, f.eks. en fjerkræbesætning, en kødkvægsbesætning og en malkekvægsbesætning. Det betyder, at ejeren i eksemplet har ét CHR-nummer med tre besætningsnumre.

med tilknyttede kontroloplysninger, selvom der kun må tilknyttes data til den besætning, som ligger i den base, hvor besætningen også geografisk/fysisk hører hjemme. Systemet bør således kun anvendes sådan, at der for besætning, der fysisk er beliggende i Ålborgs område, alene registreres kontroldata vedrørende besætningen i Ålborgs Scan Jour base.

Databasestrukturen indebærer, at én besætning ligger som dublet 12 gange i datavarehuset, hvilket giver problemer med at finde den rigtige besætning at tilknytte kontroloplysninger.

Når man laver udtræk, skaber det derfor problemer at få samlet de korrekte oplysninger for de enkelte besætninger og en risiko for, at man ikke får alle kontroloplysninger med.

I givet fald vil denne problemstilling kunne imødegås ved at erstatte de nuværende 12 Scan Jour databaser med én, som anbefalet ovenfor.

Et andet problem, som Fødevarestyrelsen er blevet opmærksom på, er, at der anvendes forskellige definitioner på, hvad der er "kontrolobjektet" i de forskellige IT-systemer. Det skaber problemer, da der overføres data fra CHR-registeret, til Scan Jour, hvor alle de aktive besætninger - og eventuelle ændringer - opdateres. Man har ikke tidligere været opmærksom på de mulige fejlkilder, der opstår, når definitionerne i forskellige systemer, der skal interagere, ikke er ens. Derfor har overførslen af oplysninger fra CHR til Scan Jour ikke altid været korrekt.

Som eksempel kan nævnes, at der ikke har været enighed om, hvornår en besætning skal registreres som en ny besætning. I Scan Jour har alle eventuelle ændringer hidtil medført, at en besætning er blevet registreret som en ny besætning, mens ændringer ikke har haft den samme konsekvens i CHR-registeret, f.eks. ved en registreret ændring fra konventionel malkekvæg til økologisk malkekvæg. Dette har medført, at der ikke i alle tilfælde er overført korrekt opdaterede data vedrørende besætningerne. Dette er dog løst fra 2010.

Der er dog stadig uløste problemer vedrørende andre definitioner mellem Scan Jour og CHR registeret. Bl.a. kan en besætning i CHR-registreret åbnes og lukkes flere gange uden, at det registreres som en ny besætning, hvilket giver problemer, når der skal tilknyttes kontroloplysninger til en sådan besætning. Der er i forbindelse med det nye veterinære datavarehus påbegyndt et større arbejde for at få afklare definitioner, der skal bruges i den forbindelse.

Anbefaling 9

Fødevarestyrelsen anbefaler, at der iværksættes et udredningsarbejde med henblik på at identificere og rette manglende overensstemmelse mellem definitioner i IT-systemer, så det sikres, at de i nødvendigt omfang kan interagere.

Et sådant arbejde er allerede iværksat på fødevareministerielt niveau.

I forbindelse med daglige overførsler af data mellem IT-systemer, der interagerer, sker det undertiden, at en overførsel fejler. Dette får betydning for de rapporter, som benytter disse

oplysninger. Oftest vil en fejlkørsel blive rettet ved næste dags kørsel, men hvis en rapport trækkes i den mellemliggende periode, er der risiko for, at den vil være fejlbehæftet.

Det er således vigtigt, at de medarbejdere, som foretager udtrækkene, er så fortrolige med værktøjet, at de som udgangspunkt kan identificere, når rapporten ikke er dannet på et korrekt grundlag.

Anbefaling 10

Fødevarestyrelsen anbefaler, at der i efteruddannelse af relevante medarbejdere fokuseres på at opnå den fornødne rutine i opgavevaretagelsen, og at det undersøges, om det er teknisk muligt at indlægge advarsler, når systemet noterer en fejlkørsel.

Der vil hurtigst muligt blive fulgt op herpå med afholdelse af efteruddannelse af relevante medarbejdere.

3.3. Procedurer ved indberetning af kontrolresultater til brug ved udarbejdelse af dyrevelfærdsrapport i 2008 mv.

I dette afsnit beskrives de procedurer, som blev anvendt ved tilvejebringelsen af de dyrevelfærdsdata, der ligger til grund for Fødevarestyrelsens udarbejdelse af dyrevelfærdsrapporten i de senere år, herunder for 2008 og de foreløbige tal for 2009, som efterfølgende har vist sig at være fejlbehæftede.

3.3.1 Data vedrørende transport og slagteri

Til brug for udarbejdelse af Fødevarestyrelsens årlige dyrevelfærdsrapport modtager styrelsens hovedkontor i Mørkhøj løbende papirkopier af alle indskærpelser eller politianmeldelser angående dyrevelfærdslovgivningen foretaget af fødevareregionerne og Kødkontrollen ved udførelse af levende syn af dyrene (AM-syn), herunder stikprøvekontrol af køretøjer, samt ved båndkontrol på slagteri (PM-syn), tilsyn på slagterier, syn på samlesteder, ved direkte eksporter, kampagner mv.

Det er afgørende for et retvisende billede af kontrolldata, at alle relevante overtrædelser indsendes til Fødevarestyrelsens hovedkontor.

Proceduren i forbindelse med indrapportering af sager fra fødevareregionerne er følgende:

De modtagne kopier af indskærpelser og politianmeldelser vedrørende transportører og chauffører scannes og journaliseres i Scan Jour og arkiveres efterfølgende i ringbind, mens indskærpelser og politianmeldelser, der vedrører besætningsejere, sorteres og indsættes i ringbind.

Anbefaling 11

Fødevarestyrelsen vurderer, at der på kort sigt er behov for, at skærpe fødevareregionernes og Kødkontrollens opmærksomhed på vigtigheden af at sikre, at samtliche relevante sager indsendes.

Anbefalingen vil blive iværksat straks.

For så vidt angår indskærpelser eller politianmeldelser som følge af kontrol af transport til slagterier, samlestadde og direkte eksporter foretages der en sortering i indskærpelser og politianmeldelser, og efterfølgende sortering og arkivering efter dyreart, og – hvis muligt – angives antallet af dyr, der er omfattet. Endvidere anføres, hvem anmeldelsen/indskærpelsen angår (chauffør, transportør, besætningsejer, samlested eller slagteri). Visse overtrædelser, bl.a. sager vedrørende skuldarsår og transport af højdrægtige dyr, arkiveres også særskilt.

Samme sag kan derfor blive arkiveret under stedet for kontrollens udførelse, under de respektive persongrupper og efter årsag.

Arkiveringsmetoden er valgt ud fra et behov for optælling af specifikke overtrædelser ved besvarelse af bl.a. folketingssspørgsmål, men kan udgøre en fejkilde ved en totaloptælling, fordi samme sag derved fejlagtigt kan komme til at figurere flere gange i den endelige statistik. Det bemærkes i den forbindelse, at Scan Jour har begrænsede anvendelsesmuligheder i forbindelse med krydssøgninger.

I flere tilfælde er anmeldelserne fra fødevareregion eller Kødkontrollen ikke påført journalnummer, hvilket kan vanskeliggøre hovedkontorets mulighed for at afklare tvivlsspørgsmål vedrørende den konkrete anmeldelse i relation til indholdet og registreringen af dette.

Nogle anmeldelser om bl.a. slagmærker er i visse tilfælde upræcise i forhold til angivelse af antal af dyr, fordi disse er anført som ”flere” eller ”adskillige”. Derfor er det ikke muligt præcist at opgøre, hvor mange dyr der er berørt af vold i form af slagmærker, og sådanne sager har hidtil været opgjort som og medtalt som slagmærke på ét enkelt dyr. Problemet optræder også i forhold til andre kategorier af overtrædelser. Fremadrettet vil der i de sager, hvor det ikke er opgjort præcist, hvor mange svin der var omfattet af anmeldelserne (angivet med et spænd mellem to tal), blive optalt med det laveste af de angivne tal, eller hvor der er anført omtrentlige tal, med det således anførte cirkatal.

Indskærpelser modtages ofte som en kopi af en håndskreven kontrolrapport, der kan være vanskelig at læse. Dette udgør også en fejkilde.

Anbefaling 12

Fødevarestyrelsen vurderer, at der på kort sigt er behov for, at skærpe fødevareregionernes og Kødkontrollens opmærksomhed på vigtigheden af at sikre, at indholdet af en anmeldelse eller indskærpelse præcist fremgår af denne (hvor der er tale om håndskrevne sager, skal disse kunne læses uden problemer), dvs. overtrædelsens karakter, berørte antal dyr mv., ligesom den enkelte sag entydigt skal kunne identificeres (journalnummer).

Anbefalingen vil blive iværksat straks.

Der har for 2008 været gjort forsøg med at sammenholde de fysiske indberetninger af indskærpelser og politianmeldelser til Fødevarestyrelsens hovedkontor i Mørkhøj med udtræk fra fødevareregionernes registreringer i Scan Jour. Det har imidlertid ikke været muligt at opnå et tilfredsstillende sammenfald, hvilket kan tyde på, at ikke alle indskærpelser og politianmeldelser er indsendt til hovedkontoret, som foreskrevet, ligesom der kan være tale om registreringsfejl.

Anbefaling 13

Der er på kort sigt behov for, at såvel hovedkontorets som regionernes og Kødkontrollens journalisering af sager i Scan Jour fastlægges efter meget præcise og afgrænsede definitioner, selvom det vil begrænse mulighederne for efterfølgende at søge andre sammenhænge i data, f.eks. i forbindelse med besvarelse af folketings spørgsmål.

Anbefalingen vil blive iværksat hurtigst muligt.

Anbefaling 14

Der er på kort sigt behov for, at hovedkontoret præcist tilkendegiver over for fødevareregionerne og Kødkontrollen, hvordan registrering af de relevante sager skal foregå, og hvilke kvalitetssikringsprocedurer der skal følges for at understøtte registreringen, så den bliver så korrekt og ensartet som muligt.

Hovedkontoret vil udarbejde en detaljeret instruks til fødevareregionernes og Kødkontrollens medarbejdere med sigte på anvendelse fra kontrolåret 2011.

Anbefaling 15

Der er på kort sigt behov for at vurdere, om det vil være ressourcemæssigt forsvarligt at etablere en kvalitetssikring af, at den enkelte sag journaliseres korrekt efter de fastlagte definitioner, f.eks. ved at en anden medarbejder løbende kontrollerer og korrigerer eventuelle fejlregistreringer.

Anbefalingen vil blive nærmere overvejet med henblik på eventuel implementering fra kontrolåret 2011.

Anbefaling 16

Fødevarestyrelsen vurderer, at der på længere sigt er behov for, at datavarehuset (se herunder) indrettes på en sådan måde, at de data, som registreres i regionerne/Kødkontrollen via digitale kontrolrapporter, kan udtrækkes til brugbar statistik i hovedkontoret, og at det bliver muligt at verificere regionernes/Kødkontrollens registreringer med de indberettede sager til hovedkontoret.

Som anført under anbefaling 1 og 3 forventes udviklingsarbejdet vedrørende en digital kontrolrapport afsluttet ultimo 2011, mens datavarehuset, der vil være i drift primo 2011, gradvis udvides til også at omfatte digitalt genererede kontroldata.

3.3.2 Data vedrørende kontrol af besætninger

For så vidt angår dyrevelfærdskontrollen i besætninger har hovedkontoret i Mørkhøj baseret opgørelsen af resultaterne til den årlige dyrevelfærdsrapport på udtrækkene fra Scan Jour.

Fødevareregionerne oplyses om, at der trækkes kontrolresultater til rapporten på en given dato, og at registreringen af data i Scan Jour skal kvalitetssikres inden dette tidspunkt.

Efter udtræk af de relevante rapporter forsøges konstaterede fejl i udtrækkene rettet ved en tilretning af rapporterne. Et eksempel kunne være, at resultater af tilsyn, der ikke er en dyrevelfærdskontrol, kommer med i udtrækkene. Der laves herefter nye udtræk. Manglende data i udtrækkene, grundet fejl i registreringen af kontrolresultater, kan ikke umiddelbart konstateres.

Udover indtastningen i Scan Jour skal fødevareregionerne løbende indsende kopi af politianmeldelser (men ikke af indskærpelser og påbud).

Der er således ikke mulighed for at konstatere, om der i regionerne har været kørt fejlrapporter før udtrækning af data. Dette har i praksis ofte vist sig ikke at være tilfældet.

Anbefaling 17

Fødevarestyrelsen vurderer grundlæggende, at der, selvom 5%-kontrollen i besætninger fra 2010 vil blive varetaget af Plantedirektoratets teknikere, er behov for en samlet digital løsning, som sikrer, at kontrolresultater på det resterende veterinære område registreres enkelt og sikkert.

Som anført under anbefaling 5 iværksættes udviklingsarbejdet primo 2011.

3.3.3 Regionernes og Kødkontrollens procedurer

På baggrund af oplysninger fra fødevareregionerne og Kødkontrollen kan det konstateres, at procedurerne for sagshåndtering og indberetning til hovedkontoret varierer betydeligt.

Anbefaling 18

Fødevarestyrelsen anbefaler, at der fremadrettet bør fokuseres på at implementere ensartede procedurer for håndtering af de sager, der er relevante for indhentelse og opgørelse af kontroldata på veterinærområdet.

Anbefalingen vil blive implementeret fra kontrolåret 2011.

3.4 Fødevarestyrelsens revision af kontroldata for 2008 og 2009

På baggrund af den usikkerhed, der opstod vedrørende Fødevarestyrelsens kontroldata for så vidt angår vold mod svin, og de foreløbige tal herom, der bl.a. blev videregivet til Folketingets Udvalg for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri under samråd BZ, BÆ og BØ den 23. juni 2010, besluttede Fødevarestyrelsen i juli 2010 at udrede data nærmere.

Baggrunden for fokus på usikkerheden i de oplyste, foreløbige tal var, at en journalist ved DR gennem en efterfølgende kontakt til Danish Crown i Horsens fik oplyst tal for politianmeldte slagmærker, der afveg betydeligt fra de oplyste, foreløbige tal.

3.4.1 Fødevarestyrelsens kvalitetssikring af kontrolresultater for dyrevelfærdskontrollen 2008 og 2009

På grund af den konstaterede usikkerhed med opgørelsen af politianmeldte sager om vold mod svin besluttede Fødevarestyrelsen den 15. juli 2010 at foretage en kvalitetssikring af kontrolresultaterne for hele dyrevelfærdskontrollen i 2008 og 2009 med henblik på at foretage en manuel optælling af sagerne i de pågældende år.

Kvalitetssikringen indebar, at Fødevarestyrelsens hovedkontor den 23. juli 2010 ekstraordinært indkaldte kopi af samtlige overtrædelsessager fra fødevareregionerne og Kødkontrollen for de nævnte år og selv foretog en optælling af samtlige tilsendte overtrædelser.

Indkaldelsen af sager fra fødevareregionerne omfattede samtlige indskærpelser, påbud og politianmeldelser for overtrædelse af dyreværnsbestemmelserne i henholdsvis 2008 og 2009, som er konstateret i forbindelse med 5%-stikprøvekontrollen for dyrevelfærd i besætninger, kontrollen på samlesteder og kontrol i forbindelse med udførsel fra besætninger. Anmodningen angik alle dyrearter (kvæg, svin, får, geder, heste, fjerkræ og pelsdyr). Indkaldelsen omfattede også Veterinærrejsesholdets kontrolresultater. Tilsvarende blev Kødkontrollen anmodet om at indsende samtlige indskærpelser, påbud og politianmeldelser for overtrædelse af dyreværnsbestemmelserne i henholdsvis 2008 og 2009, herunder overtrædelser i forbindelse med indtransport til slagting. Anmodningen angik alle dyrearter (kvæg, svin, får, geder, heste og fjerkræ).

Fødevarestyrelsen modtog i løbet af anden halvdel af august materiale fra fødevareregioner og Kødkontrol. To sagsbehandlere indtastede uafhængigt af hinanden kontrolresultaterne i hvert sit regneark. Afvigelser i gennemgangen af de to datasæt er herefter blevet afklaret, så højest mulige præcision i registreringen har kunnet opnås.

De herved kvalitetssikrede kontrolresultater for dyrevelfærdskontrollen i 2008 og 2009, lægges til grund ved udarbejdelse af den særskilte rapport med reviderede tal for årene 2008 og 2009.

Selve processen med at kvalitetssikre kontrolresultater for dyrevelfærdskontrollen 2008 og 2009, således som den netop er gennemført, har i sig selv afdækket en række vanskeligheder med at opgøre og indsende kontrolresultater.

Således har Fødevarestyrelsens hovedkontor konstateret, at det ikke var samtlige sager, der blev indsendt efter modtagelse af anmodningen, selvom det i forbindelse med indsendelsen til hovedkontoret blev oplyst, at indsendelsen af sager forinden var kvalitetssikret af regionerne.

Det må konstateres, at der efter svarfristens udløb indkom berigtigende indberetninger fra både fødevareregionerne og Kødkontrollen med yderligere sager. Det skete til trods for indkaldelsesbrevets tydelige afgrænsning af de sager, der var omfattet af indkaldelsen, og den høje prioritet, indkaldelsen var tillagt.

På baggrund af den kvalitetssikring, der nu er foretaget, kan det fastslås, at der også i en sådan proces findes en række fejlkilder, der samlet set medfører, at afrapportering af kontrolresultater altid vil være forbundet med en vis usikkerhed, selv når det på forhånd er gjort klart, at kvalitetssikring af indberetningen har særdeles høj prioritet.

Blandt de fejlkilder, som Fødevarestyrelsen har identificeret, er bl.a.

- glemte sager,
- periodisering, f.eks. hvis et sagsforløb strækker sig over flere kalenderår,
- manglende præcision ved afgrænsning af de konkrete sager, dvs. indsendelse af sager på områder, som ikke var omfattet af indkaldelsen,

- sager, hvor dyrevelfærdsovertrædelser er konstateret i forbindelse med andet kontrolformål, og derfor journaliseret under dette formål i Scan Jour.

Til forskel fra tidligere, hvor Fødevarestyrelsens hovedkontor kun har optalt kontrolresultaterne på transportområdet manuelt, har kvalitetssikringen af kontrolresultaterne for 2008 og 2009 medført, at medarbejdere i Mørkhøj manuelt har gennemgået og optalt samtlige indsendte sager, dvs. både for besætningskontrollen og transportområdet.

Nedenfor er indsat tabeller, som sammenholder kontrolresultaterne fra den offentliggjorte dyrevelfærdsrapport for 2008 med de validerede tal. Det bemærkes, at der ikke er indsat oplysninger for så vidt angår 2009, da disse tal ikke tidligere har været offentliggjort.

Overordnede resultater fra velfærdskontrollen i besætninger offentliggjort i dyrevelfærdsrapporten for 2008

Dyreart	Antal besætninger uden anmærkninger	Antal besætninger med indskærpelser	Antal besætninger med påbud	Antal besætninger meldt til politiet
Kvæg	496	171	0	12
Svin	225	159	0	12
Får og geder	157	20	0	0
Pelsdyr	44	37	0	0
Heste	177	7	0	0
Æglæggende høner, buranlæg	38	6	0	2
Æglæggende høner, alternative systemer	37	18	0	1
Slagtekyllinger	35	14	0	0
Kalkuner, gæs, ænder	8	4	0	0
I alt	1217	436	0	27

Tabellen viser, at der i den oprindelige rapport for 2008 var opgjort, at der var 436 besætninger, hvor der var givet en indskærpelse, og 27 besætninger, hvor der var indgivet politianmeldelse.

Overordnede resultater i besætninger fra den validerede velfærdsrapport for 2008

Dyreart	Antal besætninger uden anmærkninger	Antal besætninger med indskærpelser	Antal besætninger med påbud	Antal besætninger meldt til politiet
Kvæg	521	170	0	13
Svin	255	157	0	16
Får og geder	170	16	0	0
Pelsdyr	58	25	0	2
Heste	167	25	1	1
Æglæggende høner, buranlæg	52	10	0	2
Æglæggende høner, alternative systemer	34	10	0	2
Slagtekyllinger	33	15	0	2
Kalkuner, gæs, ænder	14	3	0	0
I alt	1304	431	1	38

Tabellen viser, at der i den validerede rapport er opgjort, at der var 431 besætninger, hvor der var givet en indskærpelse, en besætning, som havde fået et påbud, og 38 besætninger, hvor der var indgivet en politianmeldelse.

Overordnet kan det konstateres, at der i den oprindelige dyrevelfærdsrapport fra 2008 totalt var opgjort 463 tilfælde, hvor der var givet indskærpelse eller indgivet en politianmeldelse, mens den nye rapport med de validerede tal viser 470 tilfælde, hvor der var givet indskærpelse eller påbud eller indgivet en politianmeldelse. Antallet af kontrolbesøg er i den validerede rapport opgjort til at være lidt højere end i den oprindelige rapport.

Overordnede resultater af velfærdskontrollen for dyr transporteret til slagtning offentliggjort i dyrevelfærdsrapporten for 2008

Dyreart	Antal politianmeldelser
Kvæg	111
Svin	169
Slagtekyllinger	1
Hest	1

Overordnede resultater af velfærdskontrollen fra den validerede velfærdsrapport for 2008

Dyreart	Antal politianmeldelser
Kvæg	128
Svin	195
Slagtekyllinger	4
Hest	1

Politianmeldelser i forbindelse med, at dyr er blevet transporteret til slagtning, viser, at der i den validerede rapport er opgjort flere anmeldelser end i den oprindelige velfærdsrapport for 2008. Kvæg og svin tegner sig for den største del af anmeldelserne, som for kvæg udgør i alt 128 anmeldelser og for svin 195 anmeldelser til politiet i den validerede rapport.

De kontrolresultater, som Fødevarestyrelsens hovedkontor i den forbindelse er nået frem til, afviger således for 2008's vedkommende fra de tidligere offentliggjorte. Det samme gælder for oplysningerne om vold mod svin i 2009, jf. redegørelsen af 12. juli 2010, der er nærmere omtalt i afsnit 3.4.2.

Konklusionen er, at der ikke ses nogen entydig linje i retning af høje eller generelt for lave angivelser af overtrædelser i forhold til den oprindelige dyrevelfærdsrapport for 2008.

Valideringen af kontrolresultater viser således, at der er nogle resultater, som afviger markant fra det tidligere oplyste. Ved nogle kontrolresultater er der nu optalt flere overtrædelser end tidligere, mens optællingen for andre viser færre.

Der er dog også en række kontrolresultater, der viser rimelig eller fuld overensstemmelse med de tidligere offentliggjorte resultater.

Baggrunden for de afvigelser, der er afdækket ved undersøgelsen, må efter Fødevarestyrelsens vurdering tilskrives de usikkerhedsfaktorer ved indberetningen af kontrolresultater, der er beskrevet ovenfor.

De validerede kontrolresultater for 2008 og 2009 offentliggøres i en særskilt rapport ”Kontrol af dyrevelfærd 2008 og 2009”, hvortil der i øvrigt henvises.

Anbefaling 19

På kort sigt anbefaler Fødevarestyrelsen, at fødevareregionernes kontrolresultater hvert år frem til i hvert fald 2011 indkaldes og gennemgås i styrelsens hovedkontor for at opnå så korrekt opgørelse af kontroldata som muligt. I den forbindelse vil fødevareregionerne og Kødkontrollen blive indskærpet vigtigheden af at kvalitetssikre indberetningerne til brug for denne opgørelse

Anbefalingen vil blive fulgt henholdsvis medio 2011 og medio 2012.

Anbefaling 20

Fødevarestyrelsen vurderer, at det vil være hensigtsmæssigt at præcisere, at det i politianmeldelser på transportområdet som udgangspunkt altid bør fremgå, hvor mange dyr, som er omfattet af den anmeldte overtrædelse.

Der vil hurtigst muligt blive fulgt op herpå.

3.4.2 Særligt om vold mod svin

Nedenstående tabel viser en sammenstilling af antallet af indberetninger af politianmeldelser, hvor vold mod svin indgik, og antallet af svin med slagmærker leveret til slagtning i 2008 og 2009. Tallene er baseret på indberetninger fra fødevareregionerne og Kødkontrollen og er opgjort på følgende måde:

- Opgørelsen fra den oprindelige dyrevelfærdsrapport for 2008
- Opgørelsen fra Kødkontrollen i juli 2010, jf. Fødevarestyrelsens redegørelse af 12. juli 2010
- Valideret opgørelse fra september 2010.

Indberetning af politianmeldelser og svin med slagmærker⁴ leveret til slagtning i 2008 og 2009

År / rapport	2008 oprindelig rapport	2008 opgørelse i juli 2010 ⁵	2008 validering i september 2010	2009 opgørelse i juli 2010 ⁶	2009 validering i september 2010
Antal politianmeldelser vedrørende slagmærker på svin	Ikke opgjort	66	54 ⁷	42	35 ⁸
Antal forhold (= svin, der var blevet slået)	231	311	mindst 266 ⁹	291	mindst 272 ¹⁰

Den i september foretagne validering af kontrolresultater for dyrevelfærdskontrollen 2008 og 2009 viser for så vidt angår slagmærker hos svin, at der i 2008 er foretaget 54 politianmeldelser omfattende mindst 266 svin.

I fem af politianmeldelserne er det ikke opgjort præcist, hvor mange svin der var omfattet af anmeldelserne. I stedet står der f.eks. ”25 – 30 svin” eller ”ca. 30 svin”. I sådanne tilfælde er der regnet med det laveste af de to tal, eller, hvor der er angivet et omtrentligt tal, med det angivne cirkatal. Derfor står der i tabellen, at der er ”mindst” 266, respektive ”mindst” 272 svin, der er blevet slået.

Det bemærkes i den forbindelse, at de sager, hvor det ikke præcist var angivet, hvor mange svin der var blevet slået, blev talt med i opgørelsen som ét svin i den oprindelige velfærdskontrolrapport for 2008. Som det fremgår ovenfor, er denne optællingsmåde nu blevet ændret.

I 2009 blev der foretaget 35 politianmeldelser omfattende mindst 272 svin. Også her skyldes usikkerheden, at der i fire politianmeldelser mangler præcise oplysninger om antallet af svin, der var omfattet af anmeldelsen.

Baggrunden for de fejlbehæftede oplysninger til samrådet

I forbindelse med opgørelsen af slagmærker på svin i 2009 oplyste fødevareministeren i samrådet den 23. juni 2010 i Folketingets Fødevareudvalg bl.a., at de foreløbige tal for politianmeldelser i 2009 tydede på, at antallet af politianmeldelser så ud til at være faldet betydeligt fra ca. 230 i 2008 til knap 40 i 2009.

⁴ Slagmærker inkluderer mærker efter slag eller overdreven brug af tatoveringshammer

⁵ Opgørelsen er afgrænset til svineslagterierne under Kødkontrollen.

⁶ Opgørelsen er afgrænset til svineslagterierne under Kødkontrollen.

⁷ Heraf fem, hvor det ikke er oplyst præcist, hvor mange svin der var blevet slået

⁸ Heraf fire, hvor det ikke er oplyst præcist, hvor mange svin der var blevet slået

⁹ I fem anmeldelser er det ikke præcist oplyst, hvor mange svin der var blevet slået

¹⁰ I fire anmeldelser er det ikke præcist oplyst, hvor mange svin der var blevet slået

De tal, der blev oplyst på samrådet, stammede henholdsvis fra styrelsens dyrevelfærdsrapport for 2008 og fra et foreløbigt udkast til dyrevelfærdsrapporten for 2009. Det var i baggrundsmaterialet til samrådet oplyst, at der var tale om foreløbige, ikke validerede tal, da dyrevelfærdsrapporten for 2009 fortsat var under udarbejdelse.

Det skulle imidlertid senere vise sig, at det oplyste foreløbige tal vedrørende slagmærker for 2009 var fejlbehæftet på grund af en fejl i forbindelse med opgørelsen, som nærmere er beskrevet i det følgende.

På transportområdet, herunder transport af svin til slagteri, havde Fødevarestyrelsen hidtil brugt betegnelsen ”antal forhold”, når man angav antallet af dyr, der var berørt af den givne overtrædelse (i denne sammenhæng: antallet af dyr, der var blevet slået). Ordet ”forhold” bruges imidlertid på andre områder til at betegne antallet af sager. Begrebet er således ikke entydigt defineret.

Anbefaling 21

Fødevarestyrelsen vil ophøre med at anvende betegnelsen ”forhold” i forbindelse med afrapportering af kontrolresultater, da begrebet hidtil har været anvendt i forskellige betydninger i forskellige sammenhænge.

Anbefalingen er allerede gennemført.

Fejlen har vist sig at være opstået i forbindelse med optælling af kontrolresultater til brug for udkastet til dyrevelfærdsrapport for 2009. Fejlen tillægges en misforstået opfattelse af begrebet ”forhold” i forbindelse med optællingen. Der blev således optalt antal sager i stedet for antal dyr.

Til brug for samrådet i juni 2010 blev den nævnte foreløbige optælling for 2009 videregivet med oplysning om, at data var under opgørelse og endnu ikke valideret. Tallet blev, med dette forbehold, sat ind i en tabel, der sammenholdt 2009-tallet med tidligere offentliggjorte tal fra 2005-2008 for forhold (= antal svin) vedrørende slagmærker, som var blevet politianmeldt.

I Fødevarestyrelsen gav det øjensynlige fald i antallet af svin, der var omfattet af politianmeldelser om slagmærker, ikke umiddelbart anledning til mistanke om fejl i den foreløbige opgørelse. Styrelsen vurderede på det foreliggende grundlag, at der kunne være aspekter, der havde betinget en adfærdsændring på området, f.eks. de foregående års politianmeldelser af slagmærker på svin, der blev leveret til slagtning. En anden mulighed kunne være, at få yderligere politianmeldelser vedrørende mange dyr med slag kunne forøge det endelige tal betydeligt. Styrelsen foretog sig ikke yderligere, da der som anført var tale om et foreløbigt tal.

Anbefaling 22

Fødevarestyrelsen foreslår, at der for fremtidige opgørelser ikke oplyses foreløbige og ikke validerede tal, men kun endelige opgørelser, der har været igennem den fornødne kvalitetssikring.

Anbefalingen er allerede gennemført.

Forløbet efter samrådet

Efter samrådet blev der som nævnt tidligere af en journalist fra DR stillet spørgsmål ved det oplyste, foreløbige tal knap 40 for 2009.

På den baggrund undersøgte Fødevarestyrelsen lørdag den 3. juli 2010 om oplysningerne kunne be- eller afkræftes.

Det datamateriale, som Fødevarestyrelsen den pågældende lørdag umiddelbart havde til rådighed, var ovennævnte udkast til dyrevelfærdskontrolrapport for 2009 samt materialet, som var udarbejdet til brug for samrådet, og hvoraf de samme taloplysninger fremgik.

Det var i dette udkast angivet, at der var knap 40 politianmeldte forhold (dvs. knap 40 svin) vedrørende vold mod svin.

Fødevarestyrelsen oplyste herefter følgende til veterinærdirektøren og ministersekretariatet pr. mail:

”.. Vedrørende 2009 fremgår det klart af talepapiret, og af beredskabstalepunkterne, at der er tale om "**foreløbige tal** for politianmeldelser i 2009" samt at "at antallet af politianmeldelser **ser ud til** at falde betydeligt fra ca. 230 i 2008 til knap 40 i 2009.

Når der i beredskabstalepunkterne og samrådstalen står "antal politianmeldelser for slagmærker" betyder det således det antal svin med slagmærker, som er indgået i en politianmeldelse, altså antal forhold...”

Fødevarestyrelsens opfattelse den 3. juli 2010 var således fremdeles, at det foreløbige tal på knap 40 dækkede over antal forhold (svin), hvorfor det opgjorte antal blev sammenlignet med de forudgående års offentliggjorte tal for samme i materialet til samrådet. Derfor burde der endvidere i materialet have været anvendt udtrykket ”antal politianmeldte forhold” i stedet for ”antal politianmeldelser”.

Denne præcisering foretog Fødevarestyrelsen således den 3. juli 2010.

Fødevarestyrelsen fandt på dette tidspunkt fortsat ikke grund til at betvivle rigtigheden af det oplyste foreløbige tal af de samme grunde, som er nævnt ovenfor.

Som umiddelbar reaktion på pressens oplysninger og for at få det endelige tal for 2009 anmodede Fødevarestyrelsen i starten af juli 2010 Kødkontrollen om at indberette kvalitetssikrede tal for politianmeldte sager om vold mod svin i årene 2008 og 2009.¹¹

Den fornyede opgørelse fra Kødkontrollen over politianmeldelser i alt, antal sager, som angik vold mod svin, samt antal svin, der var blevet slået, i relation til svin, der var leveret til slagting i 2008, afveg fra tidligere resultater for kontrollen i 2008, som det fremgår af tabellen ovenfor under kolonneoverskriften: ”opgørelse i juli 2010”.

En redegørelse af 12. juli 2010 fra Fødevarestyrelsen med resultaterne fra den fornyede opgørelse fra Kødkontrollen blev oversendt til Fødevareudvalget den 13. juli 2010.

Som følge af uoverensstemmelserne mellem de tal, der blev oplyst under samrådet, og de tal, der blev indhentet fra Kødkontrollen, besluttede Fødevarestyrelsen den 15. juli 2010 at indkalde alle dyrevelfærdssager for 2008 og 2009.

Indkaldelsen blev sendt til Fødevareregionerne og Kødkontrollen den 23. juli 2010 med svarfrist den 16. august 2010. Sagerne blev herefter indkaldt og gennemgået med henblik på at validere kontrolresultaterne for velfærdskontrollen både i besætninger, for dyr under transport samt på slagterier.

I dette forløb er det blevet klarlagt, at det foreløbige tal for slagmærker, der var oplyst under samrådet, og som stammede fra det ikke offentliggjorte udkast til dyrevelfærdsrapporten for 2009, var blevet optalt som antal sager, hvor vold mod svin indgik, og ikke som antallet af dyr, der var blevet slået.

Endvidere viste opgørelsen i juli 2010 højere indberettede tal fra Kødkontrollen end den senere validering, som Fødevarestyrelsens hovedkontor har gennemført i september på baggrund af de indsendte sager. Den nøjagtige årsag til denne afvigelse kendes ikke med sikkerhed.

En mulig forklaring kan dog være, at samme overtrædelse ved Kødkontrollens indberetning i juli 2010 blev medtalt flere gange. Dette skyldes, at en konstateret overtrædelse af vold mod svin kan afstedkomme politianmeldelser af både besætningsejer, transportør –og/eller chauffør. I sådanne tilfælde bør der kun tælles én sag, da der kun er tale om en overtrædelse, selvom der er indgivet flere anmeldelser vedrørende potentielle gerningsmænd. Hvis der således er indgivet to eller tre politianmeldelser i én sag, kan det ikke udelukkes, at disse anmeldelser af Kødkontrollen er talt med to eller tre gange, selvom der kun er tale om én overtrædelse. Det eller de samme svin kan således være talt med flere gange.

¹¹ Indhentelsen af kvalitetssikrede tal vedrørte kun svineslagterierne under Kødkontrollen, men ikke de små slagtehuse, hvor kontrollen udøves af fødevareregionerne. De små slagtehuse håndterer kun en marginal del af det samlede antal svineslagtninger.

Resultat af validering af oplysninger om slagmærker

På baggrund af valideringen af kontroldata for 2008 og 2009, som blev foretaget i september 2010, kan det nu konstateres, at antallet af politianmeldte forhold (antal svin) vedrørende slagmærker steg en smule fra 266 i 2008 til 272 i 2009, mens antallet af politianmeldelser, hvori slagmærker indgik, faldet fra 54 politianmeldelser i 2008 til 35 i 2009.

Det kan i den forbindelse oplyses, at Landbrug og Fødevarer på sin hjemmeside (sept. 2010) har opgjort, at der i Danmark blev slagtet ca. 21 mio. svin i 2008 og ca. 19 mio. svin i 2009.

3.5 IT-løsninger

Fødevarestyrelsen arbejder på flere niveauer med at forbedre mulighederne for at sikre data fra veterinær tilsynsvirksomhed.

Nedenfor sammenfattes en række initiativer til inden for en kortere tidshorisont at sikre indsamling af valide kontroldata. De pågældende initiativer er alle berørt ovenfor, men altså samlet herunder.

3.5.1 Én database i stedet for 12

Scan Jour er af historiske og tekniske årsager fordelt på 12 forskellige databaser, som skal anvendes.

Efterhånden som nye systemer til kontroldata udvikles og tages i brug, vil data skulle registreres i én og samme database, dog fortsat med begrænsninger i adgangen på tværs af fødevareregioner mv.

For at overholde persondatalovgivningen vil det kun være muligt at have adgang til et sted ad gangen, hvis man har opgaver flere steder, og kun et sted, hvis man kun har opgaver indenfor et område – Fødevareregion Øst, Fødevareregion Vest, Kødkontrollen eller hovedkontoret i Mørkhøj.

Data vil kun være gemt et sted og vil skulle hentes herfra. Derved sikres, at alle korrekt indtastede data kan indgå i et dataudtræk.

3.5.2 Nyt kontrolobjektregister (KOR)

I Scan Jours virksomhedsbillede registreres en række kontrolrelevante oplysninger om den enkelte ”virksomhed” (kontrolobjekt).

Virksomhedsbilledet erstattes den 1. oktober 2010 af det nye kontrolobjektregister (KOR), hvor der i høj grad anvendes valglister ved udfyldelse af oplysninger i de enkelte felter, og opbygningen af registeret er mere brugervenlig.

KOR er udviklet til veterinærområdet og fødevarerområdet.

3.5.3 Nyt Kontrolsystem og digitalt tilsyn (DT) på veterinærområdet

Scan Jours kontroltabel skal afløses af et nyt Kontrolsystem (KOS), der består af DT-Kontrol og DT-Prøver. I kravspecifikationen til det nye Kontrolsystem (KOS) er der beskrevet særskilte felter til registrering af en række af de oplysninger, der i dag ikke har særskilte felter. Der er beskrevet anvendelse af valglister i langt større omfang end tilfældet er i dag.

Det er i kravspecifikationen beskrevet, hvordan udfyldelse af tjeklisteer og automatisk registrering af data herfra kan IT-understøttes.

For fødevarerområdet understøtter KOS, at alle kontroldata registreres på kontrolbesøget, og den del af oplysningerne, der skal på kontrolrapporten, automatisk kommer på kontrolrapporten. Herudover understøttes udfyldelse af kontrolrapporten med standardtekster mv., og der er kvalitetssikring af registrering af en del data.

På veterinærområdet skal data fortsat registreres i KOS manuelt på grundlag af håndskrevne kontrolrapporter.

Der vil kunne udvikles automatik til at understøtte den veterinære kontrolrapport og skemaer i DT-kontrol.

Det fremgår af det veterinærforlig, som regeringen indgik med Dansk Folkeparti og Det Radikale Venstre i 2008, at der

"For at sikre en ensartet og effektiv kontrol af høj kvalitet gennemføres en digitalisering af den udadgående veterinære kontrol ved et register for dyrevelfærdsdata, et system til overordnet planlægning i kontrolafdelingen, et system til detailplanlægning for den enkelte embedsdyrlæge samt et system til forberedelse og gennemførelse af selve kontrolbesøget."

I den specificerede implementeringsplan for forligets forskellige initiativer er det herom nærmere anført følgende:

”17d. Kontrolsystem/digitalt tilsyn

Væsentligste leverancer:

- Specifikation, anskaffelse og implementere et IT-system, som kan:
- samle og give adgang til opdaterede oplysninger om den kontroludtagne besætning,
- overføre så meget som muligt af det kontrolrelevante materiale til den tilsynsførendes IT-udstyr,
- registrere kontroldata,
- gøre det muligt, at kontrolrapporten færdiggøres og afleveres på stedet og,
- overføre kontroldata til de relevante systemer.
- Forventet fuld implementering af digitalt tilsyn ultimo 2011.”

I veterinærforliget blev der bevilget midler til digitalt tilsyn på veterinærområdet med henblik på at tilvejebringe udfyldelse af kontrolrapporter på PC og automatisk registrering af data fra kontrolrapporten. Projektet er søgt samordnet med de tilsvarende initiativer på fødevareområdet, hvor der i forbindelse med udviklingen af digitalt tilsyn på fødevareområdet er taget hensyn til muligheden for at udvikle udbygge og videreudvikle den eksisterende applikation til at håndtere digitalt tilsyn på veterinærområdet.

Det er således afgørende af hensyn til registrering, udtræk, datasikkerhed, kvalitet og ensartethed, at den digitale veterinære kontrolrapport kobles sammen med løsningen på fødevareområdet.

Data skal registreres i specielle billeder, der understøtter, at alle data registreres, uanset om de skal med på kontrolrapporten, eller der er tale om oplysninger, der skal dokumenteres fra kontrolbesøget, og som senere skal kunne trækkes ud til statistiske formål.

De data, der registreres, skal gemmes i det system, der også indeholder fødevarekontrolldata, og det er der allerede taget højde for i den kravspecifikation, der er udarbejdet i forbindelse med metodeunderstøttelsesprojektet på fødevareområdet.

Endvidere er det helt nødvendigt, at kontrolrapporten og systemet bliver bygget op på en sådan måde, at instrukserne for udfyldelse af kontrolrapporter bliver opfyldt og understøttet, både med hensyn til formuleringer, sammenhæng imellem kontrolresultat og tekst der skal anvendes, placering af tekster mv. Derfor vil det samme system for brug af autotekster, som Fødevarestyrelsen har på fødevareområdet, skulle bruges.

Af disse grunde skal den digitale veterinære kontrolrapport udvikles umiddelbart efter, at det igangværende arbejde med kontrolsystemet er gennemført. Det er på dette tidspunkt, at systemerne er modne til det.

Fødevarestyrelsen forventer næste år at iværksætte et projekt med udvikling af et system til digitalt tilsyn på veterinærområdet. Det er målsætningen, at en sådan applikation til digitalt tilsyn på veterinærområdet vil kunne udvikles og testes i løbet af 2011, og at den færdige applikation vil kunne tages i brug primo 2012.

3.5.4 Datavarehus

Som led i veterinærforliget er det besluttet at etablere et nyt datavarehus til udtræk af veterinær data.

Datavarehuset er et IT-system, hvor man samler data fra en lang række kilder - f.eks. data fra Det Centrale Husdyrbrugsregister (CHR), registreringer af besætninger, der har indgået sundhedsrådgivningsaftaler, data om egenkontrol, Kødkontrollen, destruktionsanstalter, VetStat (medicinforbrug), tidligere indskærpelser, bøder og domme.

Formålet hermed er opnå betydelig nemmere adgang til at anvende risikoparametre til udpegning af besætninger til kontrol med mulighed for at kombinere dem.

Endvidere vil det være muligt at foretage analyse af, hvilke parametre der har størst betydning ved risikoudpegningen og andre opgaver, hvor der er behov for udtræk af data, der ligger i datavarehuset.

Første etape af etableringen af datavarehuset, der omfatter CHR-stamdata skulle oprindeligt have været klar til godkendelse før sommerferien, men på grund af uforudset høj kompleksitet i programmeringen blev deadline skubbet. Status er nu, at første etape vil være klar til blive testet i efteråret 2010.

Næste etape omfatter registreringer om enkelt dyr, slagtefund og flyttedata. Herefter følger 3. etape, som omfatter dyrlægedata, medicin og dødelighed. Disse tre etaper forventes klar primo 2011.

Herudover skal følgende data integreres i datavarehuset:

- Gult kort skuldersår
- Registreringer af sundhedsrådgivningsaftaler
- Niveau af landmandspraksis
- Sanktioner
- Kontrolldata fra det elektroniske sags- og dokumenthåndteringssystem Scan Jour
- BEKO (Besætningskontrol)
- DYKO (Dyrekontrol)
- Dyrevelfærdsdata fra Plantedirektoratet.

3.6 Plantedirektoratets procedure vedrørende håndtering af kontrolldata

Som led i udmøntningen af veterinærforliget fra 2008 skal Plantedirektoratets teknikere som nævnt ovenfor med virkning fra 2010 udføre en række veterinære kontrolopgaver, der hidtil er blevet varetaget af fødevareregionernes dyrlæger. Det gælder således bl.a. screeningen af dyrevelfærden i 5% af besætningerne og den særlige kontrol af samtlige pelsdyrfarme i 2010.

I relation til udarbejdelse af dyrevelfærdsrapport for 2010 og kommende år vil Fødevarestyrelsen derfor skulle indhente en del af kontrolldata fra Plantedirektoratet.

Til brug for denne redegørelse har Plantedirektoratet beskrevet sine procedurer med hensyn til, hvorledes kontrolldata dannes og lagres på datamedie.

3.6.1 Procedurebeskrivelse

Under kontrolbesøget udfylder kontrolløren en tjekliste. Tjeklisten er tilpasset i forhold til den/de dyregrupper, som kontrollen vedrører. Tjeklisten er normalt printet ud forud for kontrollen. Tjeklisten udfyldes med bemærkninger til de punkter, hvor kontrolløren finder overtrædelser af dyreværns mæssige bestemmelser.

Ved afslutningen af kontrolbesøget udleverer kontrolløren et kvitteringsbrev til besætningsejeren, hvor det fremgår, at kontrollen har fundet sted. Desuden fremgår det af kvitteringsbrevet, om der ingen bemærkninger er til dyrevelfærden i besætningen, eller om der er fundet forhold, der kræver

en indskærpelse, et påbud eller evt. en politianmeldelse. Kvitteringsbrevet har kontrolløren ofte udskrevet hjemmefra, og det udleveres som et stykke fortrykt papir, hvorpå kontrolløren med kuglepen påfører eventuelle bemærkninger. I visse tilfælde, og hvis det er praktisk muligt, printes kvitteringsbrevet elektronisk ud på stedet.

Efterfølgende indtaster kontrolløren data i DCK-VAKS, som er Plantedirektoratets IT løsning for indrapportering af data fra kontrolbesøg. Ud fra tjeklisten udfylder kontrolløren et elektronisk kontrollørskema (KSK), hvor alle overtrædelser indberettes. Hvert punkt i tjeklisten har et nummer, og i DCK-VAKS ligger på forhånd den lovtæst eller tekst fra bekendtgørelser, der relaterer til den pågældende overtrædelse. Disse tekster vil efterfølgende automatisk blive flettet ind i det brev, der sendes til besætningsejeren, når der er konstateret en overtrædelse.

IT-systemet DCK-VAKS anvendes for alle kontrolordninger i Plantedirektoratet. Systemet er opbygget, så de enkelte versioner af kontrollørskemaet gemmes. Hvis der foretages en rettelse i et gemt kontrollørskema, vil der altid blive oprettet en ny version. Der tages dagligt backup af alle data. Når data er indtastet i KSK'et skal kontrolløren lave en administrativ kontrol, der sikrer, at alle data er kommet korrekt ind i skemaet. Hvis de ikke er det, skriver programmet en fejlliste, og det er ikke muligt at komme videre i programmet, før fejlene er rettet.

Hvis der er konstateret en overtrædelse af dyrevelfærdslovgivningen, vil der ud fra KSK'et dannes et brev, hvor den relevante lov- eller bekendtgørelsestæst automatisk indhentes til brevet ud fra de tjeklistepunkter, hvor der er noteret en overtrædelse. Brevet sendes til besætningsejeren sammen med evt. billeddokumentation. Hvis det drejer sig om en politianmeldelse, sendes der en anmeldelse til politiet, hvor samtlige overtrædelser fremgår. Kontrolløren informerer samtidigt besætningsejeren skriftligt om politianmeldelsen, og vedlægger en kopi af anmeldelsen.

De breve, der dannes ud fra de udfyldte KSK'er i DCK, bliver automatisk gemt på sagen i Captia (journal- og dokumenthåndteringssystem). Kvitteringsbrevet overføres enten elektronisk fra DCK eller skannes ind og overføres elektronisk på sagen i Captia. Kontrolløren sørger også for at lægge relevante billeder og videoklip på sagen samt andre relevante dokumenter der har betydning for sagen.

Fødevarestyrelsen får læseadgang til sagerne i Captia. Adgangen er dog endnu ikke etableret.

På baggrund af de indtastede oplysninger i kontrollørskemaet er det muligt at få dannet rapporter, der kan vise de samlede resultater af kontrollen. Det er herunder muligt at opgøre antallet af overtrædelse pr. tjekpunkt i tjekskemaet og i forhold til, om der er givet indskærpelser og påbud, eller sagen er politianmeldt. Datakvaliteten af statistikrapporterne sikres ved udviklingen af rapporterne.

3.6.2 Fødevarestyrelsens håndtering af Plantedirektoratets kontroldata i relation til udarbejdelse af dyrevelfærdsstatistikken for 2010

I forbindelse med omlægningen af velfærdskontrollen i besætninger til Plantedirektoratet blev det besluttet, at alle kontrolresultater fremover skal registreres i direktoratets database. Dette gælder

også i de tilfælde, hvor dyrlæger fra fødevareregionerne har været involveret i velfærdskontrollen og har bidraget med en veterinærfaglig vurdering til sagen.

Da Plantedirektoratets teknikere som tidligere nævnt først overtog screeningen af dyrevelfærden i besætningerne i to af direktoratets afdelinger med virkning fra 1. februar 2010 og først fra 1. juli 2010 helt fik overdraget hele screeningen af dyrevelfærden, vil direktoratets teknikere først have varetaget opgaven i et helt kalenderår, når statistikken for 2011 skal opgøres.

For at vurdere effekten af Plantedirektoratets dyrevelfærdsscreening og for at validere direktoratets kontrolresultater har Fødevarestyrelsen besluttet at validere Plantedirektoratets kontroldata ved at indkalde samtlige rapporter fra 2010. Sagerne vil blive gennemgået manuelt og sammenholdt med resultaterne af direktoratets elektroniske lagrede kontroldata.

Hvis resultatet af denne validering er tilfredsstillende, vil Fødevarestyrelsen kunne lægge Plantedirektoratets elektroniske kontroldata til grund ved udarbejdelse af statistikken for 2011.

4. Organisatoriske forhold

4.1. Dyreværnsarbejdets organisering ultimo 2010

Fødevaremyndighedernes arbejde på dyreværnsområdet er ultimo 2010 organiseret på følgende vis:

- Den stikprøvebaserede kontrol med dyrevelfærd i husdyrbesætninger ("5%-kontrollen") påhviler Plantedirektoratet, hvis teknikere gennemfører en screeningsbaseret kontrol. I tilfælde af problemer af veterinærfaglig karakter tilkaldes en dyrlæge fra Fødevarestyrelsen.
- Kontrollen med dyreværn hos dyr, der føres til slagtning, forestås af Fødevarestyrelsen.
 - En dedikeret organisation "Kødkontrollen" varetager kontrollen hos slagterier med fast kontrolbemanding.
 - I mindre slagtehuse er det de ti fødevareafdelinger under Fødevareregion Vest og Øst, der står for kontrollen.
- Kontrollen med dyr til eksport varetages af Fødevarestyrelsen.
 - Fødevareregion Vest og Øst tre veterinærafdelinger foretager kontrollen med dyr til eksport over samlestadde eller via direkte besætningseksporter.
 - Fødevareregions Vests Veterinærrejseshold bistår politiet i forbindelse med politiets vejkontrol af dyretransporter.
- Tematiske dyreværnskontroller – f.eks. mindre besætninger, aflivning af dyr mv.
 - Fødevareregion Vests Veterinærrejseshold står for den tematiske kontrol
- Udarbejdelse af rapporter samt bistand til Fødevareministeriet og Justitsministeriet til besvarelse af spørgsmål fra borgere, virksomheder eller det politiske system vedrørende velfærdskontrol
 - Fødevarestyrelsens hovedkontors "Kontor for kemisk fødevarer sikkerhed, dyrevelfærd og veterinære lægemidler" står for denne opgave.

Justitsministeriet er ressortmyndighed på dyrevelfærdsområdet og forestår regeldannelsen.

4.2. Udviklingen i dyreværnsarbejdets organisation

Siden 2008 har Fødevarestyrelsen gennemført organisationsændringer, som har været rettet mod, eller som har involveret det veterinære område. Formålet har bl.a. været at effektivisere arbejdet på veterinærområdet og at sikre en mere fleksibel medarbejdergruppe og en styrket ensartethed i opgavevaretagelsen.

For fuldstændighedens skyld oplistes de forskellige ændringer i kronologisk rækkefølge, idet der er taget udgangspunkt i implementeringstidspunktet.

- **Maj 2009 - Veterinærforliget - Veterinærrejsesholdet**

Med indgåelse af det politiske forlig på veterinærområdet i sommeren 2008 blev der taget hul på styrkelsen af den veterinære struktur. Man sammenlagde herunder dyrevelfærdsrejsesholdet og medicinrejsesholdet til et samlet veterinært rejseshold under én chef.

Samtidigt besluttede Fødevarestyrelsen at placere Veterinærrejsesholdet organisatorisk i region Vest for herigennem at styrke samarbejdet med veterinærafdelingerne og etablere en struktur, der er magen til det effektive Fødevarerejseshold.

- **Maj 2009 - Omstrukturering af regionale afdelinger**

I maj 2009 blev Fødevarestyrelsens 10 regionale kontrolafdelinger og 3 beredskabsafdelinger lagt om. I de 10 kontrolafdelinger havde man hidtil foretaget både veterinær-, kød- og fødevarerkontrol under ledelse af en kontrolchef for hver afdeling. Desuden var al veterinær beredskab samlet i tre mindre afdelinger.

I stedet etablerede man nu tre samlede veterinære beredskabs- og kontrolafdelinger under ledelse af hver sin veterinærchef. På denne måde fik man en langt mere fokuseret veterinær ledelse, ligesom man med samlingen i tre afdelinger fik etableret en samlet medarbejdermasse, der vil kunne løse opgaverne mere ensartet og samtidigt fleksibelt vil kunne sættes ind hvor behovet må opstå – f.eks. ekstraordinære store kontrolsager, øget eksportsyning eller styrket beredskab ved mistanke udbrud af smitsomme sygdomme.

Man beholdt placeringen af medarbejdere på alle ti eksisterende lokaliteter under lokal ledelse af sektionsledere. Med etableringen af kun to regioner i Fødevarestyrelsen blev de to veterinærafdelinger i Jylland pr. 2010 underlagt en samlet regional ledelse.

- **Januar 2010 - Etableringen af Kødkontrollen**

Som en fortsættelse af omstruktureringen af de regionale afdelinger blev en samlet Kødkontrol pr. 1. januar 2010 etableret i Vejle med organisatorisk ophæng i Fødevarestyrelsens hovedkontor i Mørkhøj.

Den overordnede ledelsesstruktur blev kraftigt forenklet og nu underlagt en vicedirektør og fire kødkontrolchefer. Ved ikke længere at have opgaven underlagt de 10 regionale fødevarekontrolafdelinger har man nu en effektiv ledelse, der direkte fokuserer på kødkontrollen, herunder ensartethed, effektivitet og en kraftig omkostningsreducering til gavn for slagterierhvervet.

Kødkontrollens organisation omfatter imidlertid alene de større slagterier med fast kontrolbemanding. Opgaven med kødkontrol på landets mange mindre slagtehuse påhviler de ti fødevareafdelinger. I forhold til dyreværnsager på slagterier som leder til politianmeldelse samles disse sager siden 2009 hos de jurister, der i medfør af veterinærforliget fra 2008 blev tilført Fødevarestyrelsen til styrkelse af dyrevelfærdsområdet. Dette gælder såvel sager fra organisationen Kødkontrollen for de større slagterier, samt for de sager fra de ti fødevareafdelinger i Fødevareregionerne, der vedrører de små slagterier. Håndtering af indskærpelser og påbud på området er imidlertid fremdeles Kødkontrollens og fødevareafdelingernes opgave.

- **Januar 2010 - Opgaveoverdragelse fra politiet til Fødevarestyrelsen**

Fra januar 2010 overtog Fødevarestyrelsen en række veterinære kontrolområder fra politiet. Det drejer sig om godkendelse og kontrol med zoologiske anlæg, dyrehandlere, hundekenneler og katterier, samt dyrepensioner (heste, hunde og katte).

Opgaveløsningen forudsættes at kræve de samme medarbejderressourcer, som er blevet frigivet i forbindelse med overdragelse af velfærdsscreeningen til Plantedirektoratet.

- **Juli 2010 - Veterinærforliget – opgaveoverdragelse til Plantedirektoratet**

I veterinærforliget blev det besluttet at overdrage screeningen af dyrevelfærden i besætningerne – den såkaldte ”5%- kontrol” - til teknikere. I denne proces blev det samtidigt besluttet at lade det være Plantedirektoratets teknikere, der foretog screeningen. Herved blev det sikret, at opgaven blev placeret hos en gruppe af teknikere, der på forhånd havde erfaring med veterinær kontrol i besætninger (f.eks. øremærke – og økologikontrol), samtidigt med at besætningsejeren fremover vil få færre besøg, da den samme kontrollant nu vil kunne foretage en samlet kontrol af en lang række faktorer.

Den 1. februar 2010 blev ordningen igangsat i to af Plantedirektoratets afdelinger, og pr. 1. juli 2010 blev hele screeningen af velfærden i besætningerne overdraget til Plantedirektoratets teknikere, der samtidigt overtog en række mindre kontrolområder fra Fødevarestyrelsen. Ved screening forstås i denne sammenhæng, at teknikeren vurderer og kontrollerer alle regler i gældende lovgivning. Hvis teknikeren skønner, at der er problemer, især hvor der skal ske en vurdering af kliniske forhold hos en besætnings dyr, foretages supplerende kontrol af en dyrlæge. Dyrlæger fra styrelsen skal således fortsat fungere som en faglig assistance for Plantedirektoratet, ligesom dyrlægerne deltager i en række besøg i besætninger, hvor man ud fra en risikovurdering forventer, at der måtte være en særlig risiko for velfærdsproblemer.

- **Oktober 2010 - Veterinærforliget – samlet logbogscenter**

Endelig blev det i veterinærforliget besluttet at samle kontrollen af logbøger i forbindelse med international transport af dyr fra Danmark ét sted i landet i et eksportkontrolcenter. Tidligere lå opgaven i de enkelte veterinærafdelinger. Foruden logbogskontrollen bliver udstedelse af transportautorisationer, forespørgsler vedrørende brugen af Traces-systemet (Traces-hotline) samt en landsdækkende dokumentkontrol med indførsel af levende dyr via Traces samlet under betegnelsen "Eksportkontrolcentret".

Udover en fokuseret ledelse og en mere ensartet og specialiseret opgaveløsning har dette center den fordel, at alle der ønsker at eksportere dyr fra Danmark – professionelle eller private - nu kun skal henvende sig ét sted, der både kan rådgive om processen og gennemføre de nødvendige opgaver.

Den 1. oktober 2010 vil eksportkontrolcenteret, inkl. den samlede logbogskontrol, blive etableret i Haderslev og i løbet af 2011 vil de resterende opgaver gradvist blive overflyttet.

- **November 2010 - Centerdannelsen i Mørkhøj**

Opgavemængden indenfor dyrevelfærd og lægemidler til dyr er stigende og er i Fødevarestyrelsens hovedkontor forankret i en enhed, der også varetager opgaver vedrørende kemisk fødevarerforurening (dioxin, bisphenol A og pesticider). Ressourcer og opgavemængde er derfor kommet i ubalance.

Fødevarestyrelsen har bl.a. derfor vurderet, at der er behov for at etablere en mere robust organisation i styrelsens hovedkontor for så vidt angår veterinærområdet. Målet er at kunne adressere de krav, der følger af øgede samfundsmæssige og politisk betonedede opgaver. Dette finder styrelsen kan ske i form af etablering af et fælles Center for opgavevaretagelsen på hele veterinærområdet¹². Styrelsen tog de første konkrete beslutninger herom i maj 2010, og er aktuelt i gang med detailplanlægning af Centeret. Centeret vil komme til at bestå af ca. 70 personer fordelt på seks teams. Det sikres, at de tunge politikområder fordeles på forskellige teams.

- **2011-2014 - Effektiviseringsstrategi om lokaliseringen af veterinær- og fødevarerafdelingerne i Fødevarestyrelsen**

Som en følge af finanslovsforslaget fra 2011 skal Fødevarestyrelsen gennemføre en effektiviseringsstrategi, hvor man bl.a. forventer at ændre på lokaliseringen af de regionale afdelinger. Bl.a. undersøger man mulighederne for at samle de veterinære afdelinger på færre end de ti eksisterende lokaliteter, samt evt. at samle opgaver få færre landsdækkende lokaliteter, jf. Eksportkontrolcenteret. Tilsvarende diskuteres en mulig samling på færre end ti fødevarerafdelinger.

Effektiviseringsstrategien konkretiseres gennem en indsats i en række arbejdsgrupper, der nedsættes i efteråret 2010. Arbejdsgruppernes rapporter og anbefalinger forventes implementeret fra 2012.

4.3. Anbefalinger på det organisatoriske område

Fødevareregionernes arbejde inden for dyrevelfærd har gennem årene skullet prioriteres i forhold til afdelingernes øvrige arbejdsopgaver. Her har den stigende eksport af dyr til levebrug udgjort en

¹² Foruden et antal tilgrænsende områder på fødevarerområdet.

særlig stor udfordring, da hvert enkelt udført dyr i henhold til EU's regelsæt skal synes af en dyrlæge. Da opgaven er en basisforudsætning for eksporten har den haft topprioritet, selv om opgaven til tider har været vanskelig at planlægge. Som følge af visse uhensigtsmæssigheder i styrelsens gebyrstruktur var kontrolarbejdet ved dyreeksporter desuden ikke i alle tilfælde fuldt omkostningsdækket, hvilket betød en risiko for træk af ressourcer fra øvrige opgaver. Der har derfor tidligere været en tendens til, at dyrevelfærdstilsynene blev nået gennem en koncentreret indsats hen mod årenes slutning, hvilket ikke har været fremmede for registreringsikkerheden. I sådanne tidspressede situationer kan det ikke udelukkes, at det har været prioriteret så højt at nå tilsynene, at der er gået ud over kvaliteten i registrering af kontrolresultaterne.

Imidlertid har to forhold i 2010 ændret betydeligt på disse forhold. For det første har Fødevarestyrelsen i 2010 gennemført en reform af sin gebyrstruktur, der bl.a. er med til fremadrettet at sikre fuld omkostningsdækning af Fødevarestyrelsens kontrol også i forbindelse af dyreeksport. For det andet er den rutinemæssige dyrevelfærdskontrol overført fra Fødevarestyrelsen til Plantedirektoratet. Det er således ikke vurderingen at den øgede eksport af dyr på længere sigt vil udgøre en særlig udfordring for kontrolarbejdet om dyreværn i husdyrbesætninger.

Fødevarestyrelsen anser det som en fordel for registreringsopgaven i forbindelse med dyreværn ved slagtning, at man har samlet opgaverne for de større slagterier hos Kødkontrollen. Omvendt stiller det visse organisatoriske udfordringer, at registreringsarbejdet vedrørende de mange små slagterier og slagtehuse fremdeles ligger fordelt på 10 fødevareafdelinger. For det første er der mange aktører, for det andet er der ikke fuldtidsbemanding på de mindre slagterier og slagtehuse, så medarbejderne skal spænde over flere arbejdsområder på samme dag, og for det tredje er det langt fra hver dag, der findes noget at bemærke, registrere og rapportere på dyreværnsområdet på disse virksomheder.

Anbefaling 23

Fødevarestyrelsen vurderer, at der også på lang sigt efter 2012 skal gennemføres en centralt placeret kvalitetssikring af data for dyreværn vedrørende de små slagterier.

Anbefalingen vil senest blive iværksat ultimo 2012 med beslutning om, hvor og hvordan en centralt placeret kvalitetssikring skal forankres.

Fødevarestyrelsen har som ovenfor nævnt igangsat det forberedende arbejde til en generel og virksomhedsdækkende effektiviseringsstrategi 2011-2014, der må forventes at kunne påvirke organiseringen af indberetningerne på dyrevelfærdsområdet yderligere.

Anbefaling 24

Fødevarestyrelsen anbefaler, at der i arbejdsgrupperne om Fødevarestyrelsens effektiviseringsstrategi 2011-2014 sker en vurdering af effekten af de enkelte anbefalinger i forhold til registrering og kvalitetssikring af data. Vurderes enkelte forslag at sætte datakvaliteten under pres, skal der anvises konkrete metoder til at løse sådanne udfordringer.

Anbefalingen vil løbende blive implementeret i forbindelse med udmontning af

effektiviseringsstrategien.

Når det gælder rapporteringer og indberetninger til ministeren, Folketinget m.fl. har Fødevarestyrelsen som nævnt bl.a. igangsat arbejdet med etablering af en mere hensigtsmæssig struktur af opgavetilrettelæggelsen på veterinærområdet gennem etablering af et dedikeret Center i styrelsens hovedkontor.

Anbefaling 25

Fødevarestyrelsens hovedkontor etablerer ét samlet Center for opgavevaretagelsen på veterinærområdet med fuld effekt inden udgangen af november 2010.

Anbefalingen er allerede iværksat.